

Handläggare
Medea SandbladhTill
Farsta stadsdelsnämnd
2021-02-04

Verksamhetsplan och budget 2021

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget för 2021.
2. Stadsdelsnämnden överlämnar verksamhetsplan och budget till kommunstyrelsen.
3. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för biologisk mångfald om 0,9 mnkr.
4. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering avseende investeringsmedel för biologisk mångfald om 0,3 mnkr.
5. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för driftmedel för vattenåtgärder om 0,7 mnkr.
6. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för investeringsmedel för vattenåtgärder om 0,2 mnkr.
7. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder om 2,0 mnkr.
8. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för klimatinvesteringar om 2,4 mnkr.
9. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för Stockholm vid vattnet om 0,8 mnkr.
10. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för giftfri förskola om 1,2 mnkr.
11. Stadsdelsnämnden godkänner omslutningsförändringar om 159,3 mnkr.
12. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag till resultatenheter enligt tjänsteutlåtandets bilaga 2.

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Konsekvenser av covid-19-pandemin.....	9
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	12
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	12
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.....	14
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	18
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	22
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	28
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	32
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.....	33
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.....	34
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	35
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	36
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	39
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	42
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	42
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	44
Redovisning av ekonomi.....	49
Nämndens ekonomiska förutsättningar.....	49
Investeringar.....	53
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	54
Resultatenheter.....	54
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	55
Budgetjusteringar.....	55
Omslutningsförändringar.....	55
Medel för lokaländamål.....	56

Övriga ekonomiska redovisningar.....	56
Särskilda redovisningar.....	56
Agenda 2030.....	56
Systematiskt kvalitetsarbete.....	57
Övrigt.....	58

Bilagor

1. Agressorrapport
2. Blankettset
3. Plan för upphandling
4. Kompetensförsörjningsplan
5. Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan
6. Ansökan om klimatinvesteringsmedel
7. Ansökan om investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder - belysning i lekplatsen Skallet i Sköndal
8. Ansökan om investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder – hundrastgård i Sköndal
9. Ansökan om investeringsmedel för biologisk mångfald – fruktlund i Sköndal
10. Ansökan om medel för Stockholm vid vattnet – brygga vid Drevvikens strand och dusch vid Farstastrandsbadet
11. Ansökan om medel för giftfri förskola
12. Ansökan om driftmedel för biologisk mångfald – slåtteräng och slyröjning
13. Ansökan Åtgärdsprogram god vattenstatus med *underbilaga* med ekonomisk beskrivning

Inledning

Verksamhetsplanen för Farsta stadsdelsnämnd anger inriktningen på nämndens verksamhet under år 2021. Den utgår från kommunfullmäktiges budget med dess tre övergripande inriktningsmål, som konkretiserats till 12 mer avgränsade mål för stadsdelsnämndernas olika verksamhetsområden. Stadsdelsnämnden ska i sin planering ytterligare konkretisera kommunfullmäktiges mål genom att ta fram nämndmål som är specifika och mätbara genom indikatorer som kopplas till måloppfyllelse. Dessutom tar varje enhet fram enhetsspecifika mål och arbetssätt som ytterligare konkretiserar hur varje enskild enhet ska arbeta för att kommunfullmäktiges och nämndens mål ska nås.

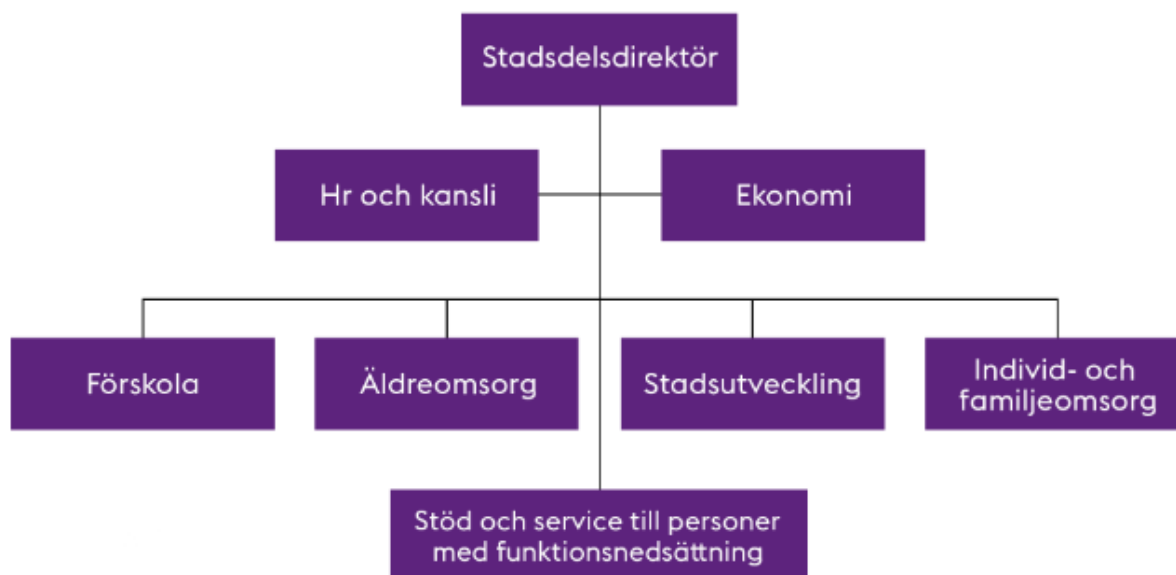
All verksamhetsplanering och uppföljning sker i stadens webbaserade system för ledning och styrning (ILS-webb), där även nämndens väsentlighets- och riskanalys med internkontrollplan utformas och följs upp. Verksamhetsplanen följer den disposition som anges i stadens anvisningar, riktas till stadsdelsnämnden och tillställs kommunstyrelsen.

Stadsdelsnämndens ansvarsområde

Stadsdelsnämndernas ansvar omfattar bland annat kommunal förskoleverksamhet, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, kultur och fritid för barn och unga, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder, konsumentvägledning och stadsmiljö.

Förvaltningsorganisation

Stadsdelsdirektören har det övergripande ansvaret för all verksamhet, svarar inför stadsdelsnämnden och leder förvaltningen tillsammans med avdelningscheferna, som vardera ansvarar för respektive verksamhetsområde.

Nämndens planerade verksamhet under 2021

I tider av kris och osäkerhet är invånarnas förtroende för oss centralt, och förvaltningen har en viktig roll i att skapa och förmedla stabilitet och trygghet. Det gör vi genom en ansvarstagande verksamhet som möter invånarnas behov och fullgör våra uppdrag på ett effektivt och hållbart sätt. Det innebär att vi behöver anpassa oss efter förutsättningar som snabbt har förändrats för att kunna erbjuda professionella, rättssäkra och ekonomiskt hållbara verksamheter med hög kvalitet.

Förvaltningen tar ansvar för att förebygga och rätta brister och felaktigheter. En strategisk klagomåls- och synpunktshantering gör att brister i arbetssätt kan upptäckas och ger oss möjlighet att bättra oss. Detsamma gäller systematisk uppföljning av både nämndens egna verksamheter och de entreprenörer som anlitas. För att säkerställa regelefterlevnad och kvalitet inom upphandlingar och inköp genomförs informations- och utbildningsinsatser om gällande riktlinjer, rutiner och avtal. Systematiska välfärdsbrott ska motverkas och felaktiga utbetalningar ska minimeras och förebyggas.

Förvaltningen tar ansvar för att använda nämndens resurser så att de på bästa sätt kommer invånarna till del. Vi ska erbjuda effektiva, evidensbaserade insatser som förbättrar invånarnas livssituation och se till att våra processer är ändamålsenliga. Evidensbaserade bedömningsinstrument ska hjälpa oss identifiera behov av stöd så att rätt insatser kan ges. Inom socialpsykiatriområdet kommer en systematisk och brukarorienterad uppföljning att kartlägga hur effekten av insatserna upplevs och inom stödet till personer med funktionsnedsättning ska genomförandeplaner följas upp för att säkra att insatser överensstämmer med behoven. För att nå en kostnadseffektiv verksamhet ska vi också löpande se över möjligheter till samverkan, samlokalisering och samnyttjande av resurser som personal, kompetens och lokaler. Samverkan och samordning mellan olika aktörer är också centralt för att socialtjänstens insatser ska få resultat för invånare med flera stödbehov.

Invånarna i Farsta ska kunna känna sig trygga i sin vardag och trygga med det arbete som vi gör. För att uppnå detta behöver nämndens verksamhet vara förutsägbar i det att vi uppfyller invånarnas förväntningar på oss. Vårt bemötande ska präglas av lyhördhet och respekt. Vi ska se till att invånarna är delaktiga och upplever att deras synpunkter och idéer tas tillvara. Vi ska öka vår kunskap om invånarnas behov genom medborgardialoger, trygghetsinventeringar och arbetssätt som gör brukarna delaktiga. Förvaltningen ska bedriva ett brett och aktivt trygghetsarbete i området genom exempelvis brottsförebyggande samverkan, föräldrastödsutbildningar och en snabb hantering av synpunkter på utemiljön. De som bor och vistas i Farsta ska ha välskötta, tillgängliga och attraktiva park- och grönområden.

Äldre invånare som behöver vård och service från nämnden ska vara trygga i sina boenden, genom en kompetent hemtjänst och en säker vård och omsorg som kontinuerligt följer upp kvaliteten. Kompetens- och verksamhetsutvecklingen fortgår inom äldreomsorgen med exempelvis demenscertifiering och tryggt mottagande i hemmet. Äldre invånare och deras anhöriga har drabbats särskilt svårt av pandemins konsekvenser och den oro och otrygghet som smittspridningen innebär. Förvaltningen kommer att kontinuerligt säkra följsamhet till basala hygienrutiner, bedriva ett strukturerat smittskyddsarbete och kommunicera tydligt kring de åtgärder som vidtas för en trygg äldreomsorg.

En förutsättning för att uppleva trygghet är också att ha en egen försörjning och en stabil boendesituation. Otryggheten i att exempelvis utsättas för våld i nära relation eller att ha en

missbruksproblematik innebär också ofta att möjligheten till egen försörjning och deltagande i samhällslivet försämras. Förvaltningen ska stödja fler personer till självförsörjning genom evidensbaserat förändringsarbete och ett mer mobilt och uppsökande arbetssätt, som ger bättre förutsättningar att ge stöd utifrån individens behov och situation. Vi kommer att ha ett särskilt fokus på målgrupperna unga vuxna som varken arbetar eller studerar, nyanlända och i synnerhet nyanlända kvinnor. Nyanlända ska snabbt etableras i samhället och samhällsvägledning och stöd för att bli självförsörjande ska ges i ett tidigt skede. För den grupp invånare som varit långvarigt bidragsberoende stöttar förvaltningen upp arbetet med specialistsocionomer. Vi kommer också att implementera en nollvision för antalet äldre i hemlöshet.

Pandemin kommer att fortsätta prägla vårt arbete och våra prioriteringar under 2021 liksom samhället i stort, och vi ser framför oss en tid av dämpad tillväxt och ökande arbetslöshet. Det innebär också ökade behov och förväntningar på vår verksamhet. Förvaltningen ska säkra kärnverksamheten med bibehållen kvalitet, men vi ska också fortsätta utvecklas och förbättras. Det arbete vi gör för att stödja våra invånare till självförsörjning kommer att ha särskild vikt, men också det arbete som skapar förutsättningar för tillväxt, stadsutveckling och en hållbar återhämtning.

Förvaltningen ska arbeta för ett attraktivt företagsklimat som främjar de företag som finns i stadsdelsområdet och lockar hit nya företag. Vi ska samverka och bygga nätverk med näringslivet för att fånga upp företagarnas behov och bevaka att dessa behov beaktas i stadsutvecklingsprocesser. Tillsammans med andra aktörer ska förvaltningen arbeta för rena, trivsamma och trygga företagsområden, handelsplatser och lokala centrum.

Vi ska upprätthålla levande, attraktiva stadsmiljöer. Farstaborna ska ha möjlighet att ta del av och skapa kultur och vi ska stödja utvecklingen av det lokala kulturlivet i Farsta. Det arbete vi gör utifrån kulturprogrammet påverkar också vårt lokala stadsmiljöarbete och vårt näringslivsarbete i mötet med kulturella och kreativa näringar.

Vi ska arbeta för en hållbar, resurseffektiv utveckling som skapar möjligheter och inte skjuter kostnader och utmaningar på framtiden. Förskolorna i Farsta introducerar under året ett arbete med fokus på hållbar utveckling. Förvaltningen kommer att ta fram en lokal miljö- och klimathandlingsplan samt ett åtgärdsprogram med konkreta drifts- och investeringsåtgärder för biologisk mångfald. Vi ska förbättra vår avfallshantering, bli mer kemikalie- och miljösmarta, öka återbruk, prioritera ekologiska livsmedel och servera mer vegetarisk mat. Farstas invånare ska få ökade möjligheter till stadsodling och möjligheterna att anlägga ytterligare områden för kolonilotter ska undersökas. Vi vill göra fler klimatinvesteringar och ansöker om medel för det.

En hållbar stad med möjligheter förutsätter också kunskapsutveckling och lärande. Vi ska samarbeta med högskolor, universitet och studenter för att hitta nya lösningar på befintliga utmaningar i arbetet. Vi ska ta emot praktikanter för att både bidra till studenternas steg in på arbetsmarknaden och för att dra nytta av deras nytänkande. I förskolan lägger vi grunden till barns livslånga lärande och utveckling i genomtänkta pedagogiska miljöer, där varje barn inkluderas. Språket, som är grund för barns begrepps- och kunskapsbildning, ska lyftas fram under året genom språkutvecklande arbetssätt och riktade kompetensutvecklingsinsatser. Genom högläsning, boksamtal och tillgång till böcker väcker vi barnens lust till läsning och

berättelser. Barns rätt till flerspråkighet och interkulturalitet i förskolan ska uppmärksammas.

För att åstadkomma en hållbar kvalitetsutveckling och innovation som kan nyttiggöras behöver vi arbeta tillsammans med alla berörda och intressenter. Vi ska skapa arbetssätt för att ta vara på förbättringsförslag från verksamheterna och bejaka och tillvarata bra initiativ från medarbetare, medborgare och civilsamhället. Vi ska använda brukarinflytande och medborgardialog som verktyg för att utveckla verksamhet och stadsmiljöer. Som en del i arbetet för en äldrevänlig stad kommer vi att involvera äldre invånare i exempelvis trygghetsvandringar. Förvaltningen ska också hitta nya sätt att öka ungdomars inflytande och demokratiska delaktighet.

Nämndens prioriteringar för 2021 års budget och verksamhetsplan

För att uppnå kommunfullmäktiges och stadsdelsnämndens mål kommer följande områden att särskilt prioriteras under verksamhetsåret 2021. Under respektive mål i verksamhetsplanen beskrivs och konkretiseras förvaltningens planerade arbete för dessa områden.

Inom personal, arbetsmiljö och organisation

- Kompetensutveckling inom en rad områden, särskilt språkkompetens.
- Stärkt förmåga att attrahera och rekrytera nya medarbetare med rätt kompetens.
- Utveckla och stärka cheferna i ledarskap, digital utveckling och innovationsförmåga
- Tidiga insatser, förebyggande arbete och kontinuerlig uppföljning för att sänka sjukskrivningstalen.
- Digital kompetens och utveckling av digitala lösningar inom samtliga verksamheter.
- Arbetsplatsen som fristad där ingen ska utsättas för någon form av hot, trakasserier eller kränkande särbehandling.
- Översyn av lokalbeståndet för att säkerställa en god lokalförsörjning och att effektiviseringar görs där det är möjligt.
- Nya kris-, kommunikations- och beredskapsplaner i hela organisationen och alla verksamheter.

Inom förskolan

- Öka inskrivningsgraden i förskolan. Ett riktat samarbete med socialtjänst och öppen förskola ska ske för att möta föräldrar vars barn inte har förskola.
- Fokus på barnens språkutveckling och utveckling av arbetet med högläsning och boksamtal och vårt samarbete med stadsdelens bibliotek.
- Stödja barns rörelse och utelek genom förskolornas aktiva arbete i samarbete med Karolinska institutet och egna strategier.
- En god, hälsosam och hållbar kost genom upprättande av en lokal strategi för måltider i förskolan. Ett nätverk för förskolans kockar planeras.
- Öka förskolans medarbetares kompetens gällande det pedagogiska uppdraget och svenska språket utifrån behov.
- Skapa tydlighet i organisationen för medarbetare genom en tydlig rekryteringsprocess, verktyg för att dokumentera och reflektera arbetet genom arbetet med *Handlingsplan för förskollärare och barnskötarens arbetsmiljö*.
- Utveckla medarbetares kompetens i OSA – organisatorisk och social arbetsmiljö, där psykisk ohälsa motverkas.

Inom äldreomsorgen:

- Goda förutsättningar för kompetensutveckling för personalen inom äldreomsorgen och särskilda satsningar för kompetensutveckling inom språk och demens.
- Minska den ofrivilliga ensamheten hos äldre genom att prioritera satsningar för att möjliggöra sociala mötesplatser och aktiviteter utifrån de äldres behov och önskemål.
- En nollvision för antalet hemlösa äldre och framtagande av en strategisk plan för att minska antalet äldre i hemlöshet.
- Utveckla och använda digitala verktyg inom äldreomsorgens verksamhet, bland annat kommer smarta lås att införas inom hemtjänsten.

Inom individ- och familjeomsorgen inklusive funktionsnedsättning:

- Ökat fokus på förebyggande och uppsökande insatser.
- Minska riskerna för att barn, ungdomar och unga vuxna dras in i kriminalitet i enlighet med lokal strategi.
- Utveckla samverkan mellan socialtjänst, fritidsverksamheter, förskola och skola.
- Utveckla det uppsökande arbetet och samarbetet med civilsamhället för att öka tilliten till myndigheter och möjligheten att nå fler med samhällets insatser.
- Ge fler barn och unga bättre hjälp att utvecklas utifrån sina individuella förutsättningar genom individmöten inom kommunerna i Stockholms län och Region Stockholms gemensamma samverkan kring barn i behov av särskilt stöd (BUS).
- Fler unga vuxna med samsjuklighet får hjälp genom implementering av den nya handlingsplanen om samverkan.
- Minimera felaktiga utbetalningar.
- Mer samhällsstöd till medborgare i förvaltningens reception.
- Utveckla arbetssätt utifrån lagen om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.
- Utveckla och systematisera uppföljningen av hur klienter och brukare upplever effekten av de insatser som ges av socialtjänsten.
- Förvaltningen ska ge fler unga brottsoffer stöd att våga anmäla och våga vittna och förvaltningens projekt Våga anmäla, våga vittna utökas under 2021
- Uppstart av en servicebostad i Hökarängen med 11 lägenheter för målgruppen vuxna med olika former av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Inom trygghet och prevention

- Inventering av platser där otryggheten har ökat med fokus bland annat på gångtunnlar till och från kollektivtrafik.
- Betona äldreperspektivet i trygghetsarbetet och i högre grad involvera seniorer i trygghetsarbetet.
- Undersöka om mobila ordningsvakter också kan vara lämpligt i norra Sköndal.
- Förebygga kriminalitet genom tidigt stöd till föräldrar och familjer såsom föräldrastödsprogram och familjecentralsliknande öppna förskolor.

Inom klimat och miljö:

- En lokal miljö- och klimathandlingsplan ska ge riktning till vårt arbete för att bli

miljö- och klimatsmarta.

- Stärka de ekologiska värdena och öka den biologiska mångfalden i stadsdelsområdets parker och naturområden – skydd till ekar, mer slätter och fruktträd.
- Tillgodose fler Farstabors drivkraft att odla och samtidigt bidra till ökad biologisk mångfald genom att erbjuda mer plats för odling.

Inom stadsutveckling och näringslivsarbete:

- Se över möjligheten till en mobil fritidsgård som ett effektivt sätt att nå fler Farstaungdomar.
- En fortsatt stark samverkan med civilsamhället och det lokala kultur- och föreningslivet för erbjuda Farstaborna ett brett utbud av kultur, idrott och fritidsaktiviteter och stärka barns och ungdomars tillgång till rörelse, idrott och lagspel.
- Öka vistelsevärdena vid vatten genom att satsa både egna medel och söka extra.
- Öka ungdomars inflytande och möjlighet att ge förslag, fråga och påverka.
- Revidera villkoren för föreningsbidrag för ökad transparens och se över möjligheten att göra prioriteringar och rikta bidrag.
- Genom tidig medverkan i stadsbyggnadsprocessen säkra våra behov av förskolor, LSS, äldreboenden, kultur med mera och ge plats för fler företag och därmed fler arbetstillfällen i stadsdelsområdet.
- Samverka mer med polis, lokala näringslivet, företagarföreningar, fastighetsägare och civilsamhället för att få riktigt trivsamma och trygga företagsområden, handelsplatser och lokala centrum

Konsekvenser av covid-19-pandemin

På grund av pandemin ser förvaltningen ökade personalkostnader, sjuklönekostnader, vikariekostnader och konsultkostnader. Det gäller flera verksamhetsområden, men äldreomsorgen har drabbats svårast. Verksamheterna har också ökade kostnader för skyddsutrustning, arbetskläder m.m., huvudsakligen inom verksamhetsområdena äldreomsorg och funktionsnedsättning. Vidare har kostnader ökat för städning, som nu sker i ökad frekvens och omfattning. Arbetet för en budget i balans har behövt ställa om till förändrade krav och behov i verksamheterna. Inom central förvaltning och funktioner för verksamhetsstöd och uppföljning har arbetsuppgifter behövt omprioriteras, vilket inneburit att ekonomiuppföljning och utvecklingsarbeten blivit lidande. Planerade projekt, aktiviteter och insatser har pausats. Utbildningar, workshops och aktiviteter har ställts in. På sikt riskerar även den höga arbetsbelastningen inom framför allt äldreomsorgen att påverka medarbetares hälsa negativt och öka behovet av företagshälsovård.

Äldreomsorgen

Äldreomsorgens chefer och medarbetare följer rådande riktlinjer och rekommendationer från Folkhälsomyndigheten, Vårdhygien och Smittskydd Stockholm. Beredskap för tillräcklig bemanning inom enheterna är därför fortsatt hög. En låg beläggning inom vård- och omsorgsboenden kommer att innebära utmaningar med resursfördelning och intäktsbortfall. Arbetet med att säkerställa kunskap och följsamhet till basala hygienrutiner fortsätter och det strukturerade smittskyddsarbetet fortgår.

Inom Postiljonens vård- och omsorgsboende har ett korttidsboende tillsvidare gjorts om till ett stadsgemensamt korttidsboende för konstaterat smittade med Covid-19.

Inom beställarenheten fortsätter hembesök att ställas in vilket bland annat kan innebära att missförhållanden och våld i nära relation riskerar att inte uppmärksammas i samma utsträckning.

Hemtjänstenheterna fortsätter arbetet med förstärkningsteam vilket innebär att enskild personal avsätts endast för kunder med misstänkt eller konstaterad smitta. Inom hemtjänsten kan bemanningssituationen komma att påverka personalkontinuiteten för kunderna.

Funktionsnedsättning

Samtliga verksamheter kommer under 2021 att ha ett fortsatt fokus på att säkerställa kärnverksamheten, genom att exempelvis trygga personalförsörjningen med viss överanställning och så kallad extra anställd personal som med kort varsel förutsätts kunna komma i arbete. Därutöver kommer stort fokus ligga på att upprätthålla rutiner och att dessa är tydliga, tillgängliga och efterlevs av nya medarbetare, exempelvis timvikarier.

Förvaltningen har en beredskap inför en eventuell kris och kommer vid behov samnyttja befintliga resurser för att upprätthålla prioriterad verksamhet. Det kan innebära att vi behöver omlokalisera och omfördela befintliga resurser inom aktuella verksamheter. Samtliga verksamheter ser till att hålla egna lager av skyddsutrustning välfyllda.

Personal anställda inom den kommunala dagliga verksamheten kan komma att behöva täcka upp inom verksamheter med behov av personal, vilket bland annat kan minska övertidskostnaderna för förvaltningen. Kostnader för turbundna resor väntas vara lägre än ett normalår på grund av att färre brukare väntas resa till sina dagliga verksamheter.

Individ och familjeomsorg

Under pandemin har kontakter internt och externt kunnat upprätthållas genom att de flesta möten har skett digitalt. Det har också sparat mycket arbetstid. Vi kommer fortsättningsvis att genomföra fler möten via Skype då vi ser att det bidrar till ett mer effektivt arbetssätt. Även utbildning sker i högre grad online och den restid som därmed försvinner gör att fler kommer att kunna delta utan att det tar för mycket tid från övriga arbetsuppgifter. Fler klienter kan få kontakt med sina handläggare genom digitala möten. Tillgången till lokaler ökar också när fler träffas digitalt, vilket innebär kortare väntetider för fysiska besök. En ökad bredd och flexibilitet kring möjliga mötesformer innebär att fler möten kan genomföras och inte behöver ställas in. Den här påskyndningen av digitaliseringsprocessen gagnar både medarbetare och invånare i behov av kontakt med förvaltningen. Under 2021 kommer även nya digitala sociala system att sättas i bruk och mycket arbete går in i att förbereda denna lansering.

Förvaltningen organiserar och tillhandahåller viss utrustning i receptionen för fysiska besök som inte kan omorganiseras eller avbokas. Rutiner finns för att säkerställa detta behov. Vi köper även in skyddsutrustning som förvaras hos socialtjänstens enhetschefer att dela ut vid akuta behov. Alla medarbetare har fått information om att hålla avstånd och följa hygienrutiner. Inom myndighetsutövningen uppmanas anställda att ta aktiva beslut om huruvida besök bör och kan göras fysiskt eller kan ske digitalt. Enheterna gör individuella riskbedömningar när det föreligger behov. Vi har också satt upp tydlig information i receptionen till alla besökare om regler under den pågående pandemin. Beredskapsplanering

för större personalbortfall finns för alla individ- och familjeomsorgens enheter.

Förskola

Kompetensutvecklingsinsatser för pedagoger har i viss mån uteblivit och förskolan planerar för att genomföra dessa under 2021. Medarbetarnas sjukfrånvaro har varit hög under året och vi fortsätter att hålla en högre grundbemanning för att möta eventuella behov av vikarier. Introduktion av nya medarbetare och genomgång av rutiner för vikarier digitaliseras och en gemensam rutin upprättas för samtliga förskolenheter.

Vårt arbete med digitala möten för medarbetare fortsätter. Vår samverkan med vårdnadshavare gällande utvecklingssamtal och föräldramöten kommer även under 2021 att ske företrädesvis digitalt. En fortsatt översyn av förskolornas utemiljöer prioriteras gällande belysning och utrustning. Det pedagogiska arbetet fortsätter att bedrivas till stor del utomhus även om vi också låter barnen få undervisning i liten grupp inomhus.

Stadsmiljö, trygghet och prevention

Pandemin har lett till större besökstryck i parker och naturområden. Om sommaren 2021 återigen blir en sommar med hög grad av hemester ska förvaltningen förstärka med extra städning och sopkorgar.

Inom våra parkinvesteringsprojekt måste vi ha en beredskap för att vissa leveranser av till exempel belysningsarmatur kan bli försenade på grund av nedstängningar av industrier i andra länder. Vi räknar inte med att kunna ha några publika invigningar av nya parker.

Helgsamverkan mellan olika aktörer varje fredag ska fortsätta. Den sker utomhus tills pandemin avklingat. Inom den öppna mötesverksamheten ska vi hålla fritidsgårdar öppna i så hög utsträckning vi kan.

Förvaltningen ska undersöka i vilka former föräldrastödsutbildningar kan ske digitalt. Den öppna seniorverksamheten sker digitalt och per telefon. Om restriktionerna från Folkhälsomyndigheten lättar ska vi återigen starta med begränsad verksamhet utomhus spritt i stadsdelsområdet för att undvika att seniorerna måste åka med kollektivtrafiken.

Det är ännu oklart hur det lokala näringslivet har drabbats av pandemin 2020. Förvaltningen ska inom ramen för det lokala näringslivsarbetet göra vad vi kan för att stödja företagen.

Barn, kultur och fritid

Om sommaren 2021 återigen blir en sommar med hög grad av hemester ska förvaltningen säkerställa att vi erbjuder ett brett utbud av lovaktiviteter för barn och unga. Vi ska också sträva efter ett så stort öppethållande som möjligt av våra öppna mötesplatser på sommaren.

För att minska risken för smittspridning ska verksamheten företrädesvis ske utomhus. Vi ska begränsa publikantalet när vi ordnar allmänna sammankomster och offentliga tillställningar som teater och konserter. Försäljning av mat och fika har upphört.

Vi hoppas ännu att vi 2021 kan genomföra nationaldagsfirande och midsommarfirande, men har beredskap för att ställa in de arrangemangen som vi gjorde 2020.

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stadsdelsnämndens mål, planerade aktiviteter och förväntade resultat bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål *En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla* bland annat genom att prioritera grupper som står långt från arbetsmarknaden för stöd till att uppnå egen försörjning, utveckla tryggheten i stadsdelsområdet och stärka samverkan kring socialtjänstens målgrupper.

Förvaltningen ska genom platssamverkan och platsaktivering samarbeta med andra förvaltningar, polis, lokala näringslivet, fastighetsägare och civilsamhället för att utveckla rena, trivsamma och trygga stadsmiljöer/utemiljöer.

Förvaltningen fortsätter stärka barnrättsperspektivet enligt lagen om FN:s barnkonvention och prioriterar särskilt att samordna insatser mellan barn- och vuxenhandläggning samt att erbjuda stödsamtal till barn vars föräldrar får insatser från socialtjänsten. Samverkan mellan socialtjänst och förskola utvecklas för att ännu tidigare kunna identifiera barn i riskzon.

Inom förskolan fortsätter förvaltningen att utveckla arbetssätt och lärmiljöer som är trygga, hälsosamma och inkluderande för alla barn. Barnens rörelse, utelek och kost kommer att ha ett särskilt fokus.

Det brottsförebyggande arbetet fortsätter i samverkan med skola, polis och fritidsverksamhet. Förvaltningen utvecklar sitt projekt *Våga anmäla, våga vittna* för att stärka skyddet och stödet till unga brottsoffer efter polisförhör.

Inom verksamheterna för personer med funktionsnedsättning utvecklas kvaliteten i arbetssätt och kommunikation med brukarna och deras närstående genom bland annat kompetensutveckling, förbättrad genomförandeplanering och användande av välfärdsteknik anpassad för olika funktionsnedsättningar och situationer.

Förvaltningen ska arbeta för att motverka ensamhet och isolering bland äldre och en nollvision mot äldre i hemlöshet ska implementeras. Nämndens trygghetsarbete ska bedrivas med särskild hänsyn till områdets äldre och förvaltningen ska bjuda in äldre att medverka.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

För att invånarna ska kunna försörja sig själva och öka möjligheterna till delaktighet och inkludering i samhället arbetar förvaltningen med särskilt fokus på självförsörjning för målgrupperna unga vuxna som varken arbetar eller studerar (UVAS), nyanlända och i synnerhet nyanlända kvinnor.

Vi har specialistsocionomer som stöttar medarbetare i arbetet med klienter i långvarigt bidragsberoende. Specialistsocionomerna är även samordnare för SIP (samordnad individuell plan) när insatser från socialtjänst och hälso- och sjukvård behöver samordnas.

Stockholmsjobb nyttjas fullt ut i arbetet och förvaltningen arbetar med att matcha alla personer som står långt från den reguljära arbetsmarknaden.

Nyanlända ska snabbt etableras i samhället och vi ska i ett tidigt skede ge samhällsvägledning och stöd för att bli självförsörjande. För att stödja integreringen och stärka nyanländas sociala sammanhang arbetar förvaltningen med att ta fram en lokal föreningsguide som ska vägleda nyanlända till föreningar i Farsta. Vi har samhällsvägledare och socialsekreterare som är kontaktpersoner för stadens projekt VIDA (Välj Inkludering Delaktighet och Aktivitet), vilka har en katalog med föreningar i hela staden och matchar nyanlända till deltagande i föreningsaktiviteter.

Förvaltningen ger individanpassad vägledning till varje nyanländ i bostadsfrågor och arbetar i samverkan med Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS) för att öka genomströmningen och vidareflytt till egen bostad från den initiala genomgångsbostaden och därmed på lång sikt öka andelen nyanlända i stabil boendesituation. Tillsammans med SHIS har förvaltningen bostadsvägledning i gemensamma träffar för nyanlända som bor i genomgångsbostäder.

I det planerade förstärkningsarbetet av vår samhällsvägledningsservice ska kontakten underlättas genom att samhällsvägledare kopplas till receptionen.

Långtidsarbetslösa kvinnor ska sökas upp, motiveras och få stöd av de fyra stadsdelsmammorna till att kontakta Jobbtorg. I samarbete med Jobbtorg upprättas därefter individuella planer med insatser för att hjälpa målgruppen komma in på eller närma sig arbetsmarknaden. Barns behov och situation ska särskilt uppmärksammas.

Förvaltningen arbetar med att få fler personer att bli självförsörjande genom ett respektfullt bemötande, hög tillgänglighet och ett evidensbaserat förändringsarbete med ett mer mobilt och uppsökande arbetssätt. Genom det uppsökande arbetet vill förvaltningen öka socialtjänstens förutsättningar att identifiera behov hos personer och familjer som har ekonomiskt bistånd och ge dem stöd utifrån deras individuella situation.

För de invånare som behöver ekonomiskt bistånd och står långt ifrån arbetsmarknaden samarbetar vi nära med Jobbtorg. Förvaltningen gör ett förberedande arbete genom erbjuda insatser av arbetsträningstyp som bidrar till en vardaglig struktur. Det hjälper till att sänka tröskeln till arbete innan remittering sker till Jobbtorg. För att kunna erbjuda rätt insatser arbetar vi dels med att inventera de långtidsaktuella klienter som står långt från arbetsmarknaden och dels med att inventera och besöka olika arbetsplatser som kan bidra i arbetet med tidig aktivering. Detta arbete pågår parallellt och sker i samråd med Jobbtorg Stockholm.

De strukturerade arbetssätt som förvaltningen har för att minimera och förebygga felaktiga utbetalningar ska fortsätta och utvecklas. Vi kommer också att arbeta bredare för att motverka systematiska välfärdsbrott.

Detta arbete ska också bidra till de globala målen 1: Ingen fattigdom, 2: Ingen hunger och 10: Minskad ojämlikhet, i Agenda 2030.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	2,7 %	2,7 %	Tertial
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,8 %	1,5 %	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (ekonomiskt bistånd)			Tertial
Kommentar Förvaltningen inväntar fastställande av mätmetod samt KF:s årsmål.			
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,3 %	1,0 %	Tertial
 Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	25 st	800 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	520 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	25 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	92	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal unga 20-29 år som varken arbetar eller studerar som nåtts av uppsökande verksamhet och tagit del av arbetsmarknadsinsatser		Tas fram av nämnd	Tertial
Kommentar Förvaltningen inväntar fastställande av mätmetod samt KF:s årsmål.			
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	520 st	9 000 st	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna revidera riktlinjerna för det kommunala aktivitetsansvaret	2021-01-01	2021-12-31

Nämndmål:

Farstas invånare är självförsörjande

Förväntat resultat

- Andel invånare i behov av ekonomiskt bistånd minskar.
- Andel invånare med långvarigt ekonomiskt bistånd minskar.
- Andel barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd minskar.
- Andel nyanlända som etablerar sig i samhället ökar.
- Fler unga vuxna 20-29 år som varken arbetar eller studerar, tar del arbetsmarknadsinsatser

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att förvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet	100 %		År

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Farsta stadsdelsförvaltning ska ha ett aktivt och brett trygghetsarbete. Trygghet är en central

fråga för att säkerställa kvinnor och mäns, flickors och pojkars välmående – otrygghet skapar begränsningar i människors vardag. Att känna sig trygg i vardagen, där man bor, verkar och vistas är en förutsättning för att kunna delta i samhällslivet. Både trygghetsmätningen och Stockholmsenkäten visar att den upplevda tryggheten är relativt hög i Farsta stadsdelsområde, men skillnaderna mellan män/pojkar och kvinnor/flickor är stor och ökar, i synnerhet när det gäller trygghet utomhus på kvällen. Förvaltningen ska därför prioritera trygghetsåtgärder som bedöms öka kvinnors och flickors upplevda trygghet.

Inom trygghetsarbetet är samverkan central. Farstas lokala brottsförebyggande råd (Brå) ska skapa förutsättningar för god samverkan som leder till ökad trygghet och minskad brottslighet i Farsta stadsdelsområde. I Brå samverkar stadsdelsförvaltningen, polisen, SL, fastighetsbolag, brandförsvaret, Svenska kyrkan och flera fackförvaltningar kring gemensamma insatser och har dessutom ett uppdrag att dela information och erfarenheter.

Stadsdelsförvaltningen samverkar också direkt med polisen. Den lokala överenskommelse som tecknades under 2020 ska revideras och så även den lokala åtgärdsplanen. Veckovisa avstämningar med polisen ska fortsätta och därtill vår lokala helgsamverkan som sker varje fredag för att samverka kring utemiljöns trygghet.

2020 fick förvaltningen nya resultat från Stockholmsenkäten som undersöker ungdomars levnadsvanor. Resultatet visar till viss del oroväckande siffror för flickor. Förvaltningen ska sprida och analysera resultatet ytterligare samt utveckla stödjande insatser riktade till flickor. Vi ska också undersöka hur vi kan bryta trenden att bära vapen.

Förvaltningen ska erbjuda fler föräldrar i föräldrastödsutbildningar. Familjen är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att förhindra att barn senare i livet utvecklar ett normbrytande beteende och i förlängningen påverkar detta tryggheten och säkerheten i vårt samhälle. Under 2021 ska förvaltningen utbilda fler gruppleddare. Vi ska också delta i en forskningsstudie i samverkan med Karolinska institutet som ska undersöka föräldrastödsprogrammets effekt. Nyanlända föräldrar erbjuds att delta i föräldrastödsprogrammet Föräldraskap i Sverige. Under 2021 flyttas detta uppdrag över till Familjestödsenheten och arbetet med att stärka nyanlända föräldrar knyts ihop med förvaltningens övriga serviceinsatser för föräldrar.

Farstalyftet är en insats för förstärka arbetet i området som syftar till att motverka ungdomsproblem vilket också får en trygghetsskapande effekt. Insatserna består av ett uppsökande arbete utomhus på olika platser i stadsdelsområdet på kvällstid under helger. Insatsen är upphandlad och utförs av Stiftelsen på Rätt Väg (SPRV) och deras områdesvärdar. Uppdraget är att skapa kontakt med ungdomar och unga vuxna som hamnat i eller riskerar att hamna i kriminalitet och missbruk. Uppsökarna ska ge ett första inledande stöd för ungdomen och motivera dem till att påbörja en förändring bort från kriminalitet och missbruk. Vissa ungdomar kan, i de fall där det bedöms som lämpligt, också anställas som områdesvärdar i SPRV:s regi och ingå i det uppsökande arbetet.

Förvaltningens sociala insatsgrupp (SIG) arbetar specifikt mot unga i kriminalitet. SIG riktar sig till unga vuxna i åldern 19-29 som har ett destruktivt kriminellt leverne, samt till en yngre målgrupp i åldern 12 -18 år som befinner sig i riskzon att dras in i kriminalitet. SIG är en frivillig insats och unga vuxna som önskar att bryta livsstilen kan få bistånd i form av kontakt med SIG. Förvaltningen arbetar för att fler unga vuxna med behov kommer i kontakt med SIG under 2021. SIG ska öka sitt inflöde såväl som utflöde av klienter som tar del av insatsen.

Förvaltningens arbete med social brottsprevention ska följa nämndens lokala handlingsplan från 2020 för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet. Se vidare under mål 1.4 för socialtjänstens arbete med handlingsplanen samt aktuella överenskommelser om samverkan mellan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamhet och polis.

Förvaltningen ska ha ett preventivt arbete för att minska den skadliga användningen av alkohol och tobak samt helt motverka narkotika. Arbetet ska utgå från stadens program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitik. Förutom att bruket av alkohol, tobak och narkotika är skadligt för individen, finns mycket kriminalitet i spåren av missbruk.

Förvaltningen ska också arbeta förebyggande med situationell prevention. I detta ingår att snabbt hantera inkomna synpunkter och klagomål på platser som anses otrygga. Det kan handla om klottersanering, ta bort skymmande buskage eller bättre belysning i parkmiljö. Vi ska också förebygga uppkomsten av olagliga boplatser, öka orienterbarheten genom bättre skyltning, förebygga dumpning av byggavfall, med mera.

Förvaltningen ska fortsätta arbetet med medborgardialoger och trygghetsinventeringar för att få kunskap om vilka insatser som behövs för att öka den upplevda tryggheten på olika platser. Kompletterande information om dagbefolkningens upplevelser av tryggheten behöver göras eftersom trygghetsenkäter och medborgarundersökningar vänder sig till nattbefolkningen. Denna inhämtning görs företrädesvis i samarbete med företagarföreningarna i stadsdelsområdet.

I samband med denna verksamhetsplan söker vi trygghetsinvesteringsmedel för två projekt: Genomförande av belysningsprojekt i lekplatsen Skallet i norra Sköndal samt genomförande av hundrastgård i norra Sköndal. Det senare är ett medborgarförslag som nämnden biföll hösten 2020. Med underlag i det som framkommer i synpunktsportalen, dialoger med boende och verksamma samt egna observationer ska förvaltningen söka trygghetsmedel för fler projekt under året. Vi ska också tillsammans med trafiknämnden välja ut gångtunnlar, som upplevs otrygga eller har problem med klottet och nedskräpning, för ljusförbättrande och underhållsförenklande åtgärder.

Kommunfullmäktige har en tydlig inriktning på att utveckla arbetet med mobila ordningsvakter. Vi har i dagsläget tre områden som ordningsvakter får verka i – Farsta centrum, centrala delar av Farsta strand samt Hökarängens centrum. Förvaltningen ska i samarbete med polisen undersöka om mobila ordningsvakter även kan vara lämpligt i delar av norra Sköndal.

Förvaltningen ska genom platssamverkan och platsaktivering samarbeta med andra förvaltningar, polis, lokala näringslivet, fastighetsägare och civilsamhället för att utveckla rena, trivsamma och trygga stadsmiljöer/utemiljöer. Förvaltningen ska initiera en långsiktig platssamverkansorganisation på en eller två platser inom stadsdelsområdet som bedöms vara prioriterade. Platssamverkan är också en central del av förvaltningens näringslivsarbete. Se mer under mål 2.1.

Förvaltningens handlingsplan mot våldsbejakande extremism (VBE) ska uppdateras under året.

Rena och välskötta parker och grönområden är centralt för upplevelsen av trygghet. Farsta

stadsdelsförvaltning ska säkerställa att de som bor och vistas i Farsta har välskötta, tillgängliga och attraktiva park- och grönområden. Våra park- och grönområden ska utformas på ett sätt att de stimulerar möten och lockar till utomhusvistelse och vardagsmotion. I takt med att bostadsbyggandet i Farsta ökar, ökar också betydelsen av kvalitativa grönområden. Vi ska ta hand om och utveckla park- och grönområdena i samverkan med andra förvaltningar och i dialog med Farstaborna. Särskild hänsyn ska tas till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar.

Förvaltningen har ingen parkskötsel i egen regi, rollen som beställare är därför viktig. För att säkerställa välskötta park- och grönområden och en effektiv snöröjning på parkvägar är det viktigt med tydliga förväntningar på entreprenören och uppföljning av densamma. Driftportalen, det digitala ärendehanteringssystemet av parkdrift, kommer under året att uppdateras. Uppdateringen förväntas öka användarvänligheten och därmed förbättra kommunikationen med entreprenörerna. Förvaltningens ska teckna ner och utveckla våra rutiner för uppföljning av entreprenörer. Vi ska också delta i trafiknämndens arbete med att utveckla enhetliga arbetssätt vad gäller systematisk uppföljning av entreprenadavtal för vinterväghållning och barmarksrenhållning.

Förvaltningen ska fortsätta arbetet med investeringar och reinvesteringar i park- och grönområden. Arbetet utgår från nämndens parkplan. Vi ska under 2021 genomföra etapp två av Farsta Strandpark. Vi ska också påbörja den andra etappen av aktivitetspark Farstaängen. Farstaängen ska bli en park med stora möjligheter för Farstaborna till fysisk aktivitet och möten.

Förvaltningen ska också starta upprustningen av parken vid kvarteret Fastlagen i Sköndal. Upprustningen i Fastlagen har sitt ursprung i ett medborgarförslag och kommer att utgå ifrån önskemål och synpunkter som framkom från Sköndalsborna under en dialogaktivitet som genomfördes hösten 2020. För att öka möjligheterna till sociala möten och vardagsmotion utomhus ska vi att anlägga ett utegym på Gubbängsfältet. Även detta projekt har sitt ursprung i ett medborgarförslag som nämnden biföll 2018. Förvaltningen har inväntat idrottsnämndens satsningar på fältet. Utegympet kompletterar fältets nya bollplaner.

I alla investeringsprojekt med parkförnyelse strävar vi efter att förbättra den fysiska tillgängligheten. Vi eftersträvar också smarta och robusta tekniska lösningar för att få mer hållbara anläggningar så att vi kan minska reparationskostnaderna.

Förvaltningens arbete för att uppnå kommunfullmäktiges och stadsdelsnämndens mål bidrar också till flera av FN:s globala mål, främst mål 3, God hälsa och välbefinnande, mål 5, Jämställdhet, mål 10, Minskad ojämlikhet, mål 11, Hållbara städer och samhällen, mål 14, Hav och marina resurser, mål 15, Ekosystem och biologisk mångfald och mål 16, Fredliga och inkluderande samhällen

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	78 %	79 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsevenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld	81 %	-	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	72 %	73 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	71 %	73 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	82 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Trafiknämnden ska, med stöd av kommunstyrelsen, utreda möjligheterna att i lämplig stadsdel initiera ett pilotprojekt för att möjliggöra för näringslivet och civilsamhället att bidra till stadsmiljöverksamheten	2021-01-01	2021-12-31

Nämndmål:

Farsta är ett tryggt och säkert stadsdelsområde

Förväntat resultat

- Farstaborna upplever en ökad trygghet
- Andelen som enligt trygghetsmätningen känner oro för att gå ut på kvällen i sitt bostadsområde minskar
- Användningen av alkohol, tobak och narkotika minskar bland Farstas unga
- Fler föräldrar deltar i föräldrastödsprogram
- Fler nyanlända föräldrar deltar i "Föräldraskap i Sverige"
- Brottsutsatta barn och ungdomar får stöd och skydd efter polisförhör.
- Farstalyftet har anställt ungdomar som områdesvärdar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Preventionsindex	60		År

Nämndmål:

Park- och grönområden i Farsta är välskötta och attraktiva

Förväntat resultat

- Farstaborna är nöjda med skötseln och städningen av parker och grönområden
- Den fysiska tillgängligheten förbättras
- Reparationskostnaderna i Farstas parkanläggningar minskar

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Förskolan är barnens första skolform och en hög kvalitet i den är en nyckel för barns lärande. Farsta kommunala förskolor arbetar aktivt för att skapa en likvärdig hög kvalitet. Alla barn har lika rätt till förskolans utbildning utifrån sina förutsättningar. Förskolans lärmiljöer

behöver vara tydliga och tillgängliga för alla barn och arbetet fortsätter med att utveckla en tydliggörande pedagogik med miljöer som främjar inkludering av alla barn. Att skapa goda förutsättningar innebär också att skapa trygga och hälsosamma miljöer för barnen där alla kan leka och lära utan att utsättas för kränkande behandling. En hållbar utveckling med normkritiskt förhållningssätt där barnen får ta del av en mångfald genom interkulturellt arbete.

Den pedagogiska miljön är ett stöd i barnens utbildning och i förskolans undervisning och är därmed en viktig del i den kvalitet barnen möter. Det temainriktade arbetssättet främjar möjligheten för barn att tillägna sig kunskap och ger möjlighet att lära. Kunskapsbegreppet i förskolan omfattar förutom fakta också förståelse, färdighet och förtrogenhet och kan inte skiljas från varandra. Barnen får i ett utforskande arbetssätt möjlighet att skapa, undersöka, reflektera över, kommunicera, föra och följa resonemang tillsammans med andra barn och vuxna.

Undervisningen i förskolan baseras på barnens kunnande och genom dokumentation och reflektion nyttjar vi vårt digitala verktyg till att påvisa barns förändrade kunnande. Undervisningen planeras därefter mot tydliga mål. Barngruppens process dokumenteras i vårt digitala verktyg där temaarbetet ska utvärderas på grupp och individnivå. Barnens temaarbete kopplas till olika målområden i läroplanen och synliggör resultat för ex språk, matematik och naturvetenskap. Förskolan har fokus på målpuppfyllelsen i läroplanen och ger förutsättningar och stöd för förskollärare och ledning.

Språkutvecklande arbetssätt och barns rätt till flerspråkighet och interkulturalitet i förskolan ska särskilt lyftas fram under året. Förskolornas arbete med att utveckla barns språk får stöd genom riktade kompetensutvecklingsinsatser under året. Förskolorna arbetar aktivt med läsning och genomför medvetna boksamtal efter högläsning som en del av utveckla barnens språk. Genom förskolans läsombud samarbetar vi med biblioteken då detta är en nyckel för lärande. Nationella minoriteters rättigheter behöver särskilt beaktas i förskolan och arbetet fördjupas.

Undervisning i förskolan kan utifrån sina strävansmål relateras till bildning som en livslång och pågående process. Bildning syftar då till en utveckling av hela människan och som en fortlöpande process genom en människas hela liv. Ett omsorgsfullt förhållningssätt i bemötandet av barnet och barngruppen är en del av förskolans utbildning. Att digitala verktyg tar plats i förskolan betyder inte att något annat ska tas bort. Digitala och andra verktyg behöver finnas sida vid sida och det är pedagogerna i förskolan som avgör vad som passar att använda vid olika tillfällen.

Daglig utevistelse och regelbunden rörelse är viktig för barnens välbefinnande och hälsa. Barnen ska få förutsättningar att utveckla sin rörelseförmåga genom att delta i fysiska aktiviteter. En varierad utomhusmiljö med tillgång till, eller närhet till, rymd och grönska kan bidra till god fysisk och psykisk hälsa för barnen. Förskolans gård behöver bjuda in till lek, fantasi, kreativitet och utforskande. Precis som inomhusmiljön ska det finnas platser för möten mellan barnen och mellan barn och vuxna. Genom att medvetet synliggöra arbetet samt skapa tydliga mål för uteverksamhet och rörelse i förskolan kan arbetet utvecklas och kvaliteten öka för barnen.

Förskolans utbildning ska vila på barnkonventionens grund som är svensk lag. Där anges bland annat att barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som

berör dem. När åsikterna beaktas ska man ta hänsyn till barnets ålder och mognad. Vid förändringar och utveckling ska barnkonsekvensanalyser genomföras. Barnen ska på ett naturligt sätt vara delaktiga och ha inflytande över sin vardag.

Genom ett medvetet arbete för lika rättigheter och möjligheter med ett normkritiskt förhållningssätt vill vi ge alla barn samma möjlighet att utvecklas som unika individer, utan att bli diskriminerade eller särbehandlade.

Alla barn i förskolan har rätt till en likvärdig utbildning och därför är det av stor vikt att tidigt identifiera barn i behov av särskilt stöd för att ge rätt stöd och anpassningar. Förskolornas interna nätverk på enhetsnivå kompletteras med Förskolestöd bl a genom handledning och kompetensutveckling. Ett fördjupat samarbete med socialtjänsten i Farsta fortsätter så att förskolan bidrar till tidiga sociala insatser där detta behövs.

En daglig dialog med barnens vårdnadshavare är grunden till en god samverkan. Dialogen är professionell och har ett bemötande som främjar samverkan. Förskolan synliggör förskolans uppdrag och mål samt skapar en dialog utifrån varje barn med dess vårdnadshavare.

Vårdnadshavares delaktighet i sitt barns utbildning ska tydliggöras utifrån förväntningar och dess barns behov. Vårdnadshavares synpunkter på förskolans utbildning beaktas och bemöts alltid så snart som möjligt. Under kommande år gör förvaltningen en satsning på dialog och utveckling tillsammans med vårdnadshavare i Farsta förskolor. Syftet är att kommunicera förskolans mål och arbetsätt och öka föräldrars nöjdhet med barnens utbildning och samverkan mellan förskola och hem. Arbetet sker både i varje förskolenhet samt på förvaltningsnivå.

Skolplattformens alla delar syftar till att förenkla och effektivisera arbetet för medarbetare i förskolan gemensam struktur, nya metoder och underlag för dialog i arbetslag såväl som med vårdnadshavare. Verktyg och kompetensutveckling fortsätter för att gemensamt utveckla barns digitala lärande i samband med läroplanens mål. Förskollärares uppdrag är särskilt viktigt för att nå upp till hög kvalitet och vi ser ett behov av att öka möjligheten till internt lärande och tydliggörande av förutsättningar. Under året säkerställer vi att samtliga medarbetare kompetensutvecklas utifrån behov.

Förvaltningens arbete för att uppnå målet bidrar också till flera av FN:s globala mål, främst mål 3: Hälsa och välbefinnande, 4: God utbildning för alla, 5: Jämställdhet och 10: Minskad ojämlikhet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	33 %		Tertial
 Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	88 %	88 %	År
 Antal barn per grupp	16		Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9		Tertial
 Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,6	3,6	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor arbetar med sin strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2021-01-01	2021-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att kunna genomföra ett pilotprojekt för screening för läs- och skrivsvårigheter i förskolan	2021-01-01	2021-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utreda hur språkutvecklingen sker i förskolan, och vilka åtgärder som kan öka förutsättningarna för språkutvecklingen	2021-01-01	2021-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna verka för en ökad likställighet gällande bedömningsgrunderna till barn i behov av särskilt stöd i förskolan samt till avsteg från vistelsetiden för barn till föräldralediga	2021-01-01	2021-12-31
 Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och i samverkan med arbetsmarknadsnämnden genomföra en satsning på vidareutbildning i svenska språket för stadens förskolepersonal vid behov	2021-01-01	2021-12-31
 Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna öka andelen inskrivna barn i förskolor i områden där inskrivningsgraden är låg, med fokus på områden som är mindre socioekonomiskt gynnsamma	2021-01-01	2021-12-31

Nämndmål:

Farstas förskolebarn leker och lär i en trygg och hållbar förskola

Förväntat resultat

- Förskolans pedagogiska lärmiljöer håller en hög kvalitet
- Barnens förmågor ökar
- Barnens dagliga utevistelse och fysiska aktiviteter ökar
- Vårdnadshavares nöjdhet med samverkan med förskolan ökar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel vårdnadshavare som upplever att deras barns uppmuntras att till att utveckla sitt språk.	79 %		År
Andel vårdnadshavare som är nöjda med förskolans arbete normer och värden.	88 %		År
Vårdnadshavarna upplever att barnen uppmuntras till fysiska aktiviteter	80 %		År
 Vårdnadshavarna upplever att den pedagogiska miljön på förskolan uppmuntrar till lek, utveckling och lärande.	79 %		År
Vårdnadshavarnas nöjdhet med samverkan med förskolan	78 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Föreläsning om fördjupning av förskolans undervisningsuppdrag med betoning på projekterande arbetssätt utifrån vetenskaplig grund och teoretiska perspektiv för samtliga pedagoger.	2021-01-01	2021-05-31
Förskolorna genomför pedagogiska miljöronder	2020-01-01	2021-12-31
Konferens för förskolans arbetslagledare med fokus på deras ledarskap för att ge kraft, mod och verktyg att ansvara för enhetens utvecklingsarbete	2021-01-01	2021-05-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Förvaltningen fortsätter att samhandla för att skapa de bästa förutsättningarna för barns och ungas utveckling. Samhandling sker inom ramen för aktuella överenskommelser om samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst inklusive prevention och fritid, respektive utbildningsförvaltningen, lokalpolisområde och förvaltningen. Genom lokal handlingsplan i enlighet med stadens strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet 2019 – 2022 arbetar förvaltningen aktivt med social brottsprevention som utgår från brottslighetens sociala orsaker. Förvaltningen har en särskild samordningsfunktion som säkerställer god samverkan mellan socialtjänst, skola och polis gällande barn och unga.

Brottsförebyggande samverkan genom SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid) stärker under året arbetet för att tillsammans tidigare nå fler barn och familjer i riskzon.

Fältassistenter arbetar preventivt och uppsökande med fokus på de utemiljöer och de tidpunkter då ungdomar vistas där. Fältassistenterna samverkar även med de lokala nattvandrarna, ordningsvakter, polisen, kyrkan och grannsamverkan.

Det utredande arbetet är aktivt och uppmärksammar särskilt orosanmälningar som inkommer om brottsaktiva ungdomar eller ungdomar som utmärker sig negativt i lokalsamhället. Barn som begår sin första brottsliga handling möter en tydlig, snabb och samfällad reaktion från socialtjänst och polis i form av samtal tillsammans med vårdnadshavare inom 48 timmar för att bryta kriminellt beteende. Socialtjänsten stärker under året sin samverkan med förskolan för att ännu tidigare identifiera barn i riskzon. Inom ramen för projektet För barnets bästa visas en film på alla föräldramöten för förskoleklasser om förvaltningens och socialtjänstens serviceinsatser. Orosanmälningar från förskolan och skolan ska följas upp och återkopplas. En handlingskraftig och individcentrad samverkan inom ramen för Barn i behov av särskilt stöd (BUS) är fortsatt prioriterad. Förvaltningen utvecklar sitt projekt Våga anmäla, våga vittna för att stärka skyddet och stödet till unga brottsoffer efter polisförhör. Samordnad individuell plan (SIP) ska upprättas tillsammans med brukare när insatser från både socialtjänst och hälso- och sjukvård behöver samordnas. Förvaltningens sociala insatsgrupp (SIG) arbetar tillsammans med Polisen för att vara behjälplig för unga vuxna som vill förändra sina liv, med fortsatt fokus på att nå den yngre målgruppen 12-18 år. Förvaltningen fortsätter utveckla arbetet med stärkt tidigt stöd i samverkan (STIS) för att öka stödet till barnfamiljer med barn i åldern 0-6 år i samarbete med öppna förskolan och Regionens verksamheter barnmorskemottagningen, barnavårdscentral och vårdcentral.

Förvaltningen stärker lokal handlingsplan om samverkan kring vuxna med samsjuklighet som är i behov av stöd från Södermalm, Farsta, Skarpnäck och Enskede-Årsta-Vantör

Förvaltningens vuxenenhet kvalitetssäkrar verksamheten genom en mer systematiserad och brukarorienterad uppföljning för att fler personer som utreds inom socialpsykiatri blir delaktiga och är nöjda med hur utredningar genomförs och hur klienter och brukare upplever effekten av de insatser de får genom socialtjänsten. Förvaltningens medarbetare inom socialtjänsten arbetar med att informera alla klienter om möjligheten att inkomma med synpunkter på bemötande och delaktighet.

På vuxnenheten upprättas medgivande till kontakt med klienter efter sex månader sedan avslutad kontakt. Kontakten efter sex månader syftar till att genomföra en systematisk uppföljning med ett brukarperspektiv. Ett formulär för aktuella frågor är utarbetat.

Genom en stärkt samverkan mellan stadsdelsförvaltningarna Farsta, Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck, Södermalm och SLSO Psykiatri Södra Stockholm och Prima Maria Beroende ska den enskilde få adekvat vård, behandling och stöd utifrån sina behov och utan betydelse för vem av parterna som ansvarar för vården/stödet. En ny lokal handlingsplan om samverkan kring vuxna med samsjuklighet som är i behov av stöd kommer användas.

För att kunna förebygga missbruk och tillgodose den enskildes behov krävs långtgående samverkan mellan stadsdelsförvaltningen och regionen. Det gemensamma målet är att personer med missbruk och beroende ska ges kvalitativt stöd, vård och behandling. Detsamma gäller personer med psykiatrisk problematik och i synnerhet är samarbete mellan olika huvudmän viktigt när man har komplexa behov av alla inblandade parter

För att minska antalet akuta boendelösningar för personer med psykisk ohälsa ska boendeplaneringen utvecklas och stärkas. Förvaltningen arbetar med att öka antal bostadskontrakt enligt bostad först för att ge personer i hemlöshet med psykosocial problematik och något slags stödbehov en möjlighet till permanent boende i egen lägenhet. Förvaltningens arbete mot hemlöshet fortsätter stärkas genom ett särskilt uppdrag att förhindra vräkningar i hushåll där det finns barn.

Förvaltningen arbetar tillsammans med klienten med målsättningen självständigt boende genom att hålla boendefrågan levande i varje klientmöte. Det sker genom motiverande samtal (MI) för att stödja och stärka klienten till att använda sin egen förmåga att hitta vägar från hemlöshet till ett mer stabilt boende.

Förvaltningens arbetar med bedömningsinstrumenten AUDIT, DUDIT och NODS-perc som standard vid alla nybesök vid ansökan om insatser för beroende/boende för att screena omfattningen på olika typer av missbruk/beroende. Förvaltningen arbetar med att öka antal bostadskontrakt enligt bostad först för att ge personer i hemlöshet med psykosocial problematik och något slags stödbehov en möjlighet till permanent boende i egen lägenhet.

Förvaltningen arbetar enligt Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella tjänster samt sexuellt våld oberoende relationer 2021-2025.

Vi ska upptäcka personer som upplever våld och erbjuda evidensbaserade insatser för både våldsoffer och våldsutövare. Vi använder oss av FREDA, ett screeninginstrument för att upptäcka förekomst av våld, och FREDA-kortfrågor erbjuds alla nya klienter som kommer i kontakt med förvaltningens mottagningar. I de fall där socialsekreterare upptäcker att det förekommer våld i nära relation erbjuds kontakt med förvaltningens relationsvåldsteam. Förvaltningen ska arbeta för att stödja tidigare våldsutsatta i sina nya liv fria från våld genom att involvera individuella nätverk och lokala civilsamhället.

Förvaltningens relationsvåldsteam (RVT) arbetar med att säkerställa kompetensen hos förvaltningens medarbetare kring särskilt sårbara grupper risker för våldsutsatthet. Dessa grupper omfattar personer med psykiska och fysiska funktionsnedsättningar, äldre, hbtq-personer, personer med missbruksproblematik och personer med utländsk bakgrund. RVT

utredningarna utreder även vilka behov av stödinsatser som finns hos personer som blivit utsatta för hedersrelaterat våld. Relationsvåldscentrum Sydost erbjuder stödsamtal till våldsutövare.

Personer med funktionsnedsättning riskerar som andra grupper att utsättas för våld nära relationer. Medarbetarna i LSS -verksamheterna har en viktig roll att tidigt uppmärksamma och motverka att brukarna blir utsatta för hot och våld i nära relationer. Verksamheterna behöver se till att kunskaperna att uppmärksamma och hantera hot och våld i nära relationer utvecklas ytterligare genom utbildning. Det behövs även ett fortsatt fokus på att förbättra och säkra rutinerna och de praktiska vägledningarna som personalen ska ha som stöd i arbetet.

Inom verksamheterna för personer med funktionsnedsättning fortsätter arbetet med att utveckla kvaliteten i arbetssätt och kommunikation med brukarna och deras närstående. I det arbetet ska vi använda olika former av välfärdsteknik anpassad för olika funktionsnedsättningar och situationer. Syftet är att skapa stimulerande aktiviteter för att främja bästa möjliga hälsa och delaktighet för brukarna.

För att säkra att insatserna överensstämmer med brukarens behov behöver allt arbete med brukarna vara metodiskt och alltid följa en aktuell genomförandeplan. Vi har påbörjat ett arbete med att förbättra uppföljningen av genomförandeplaner och minimera förekomsten av inaktuella genomförandeplaner. Det utvecklingsarbetet fortsätter under året i samarbete mellan bistånds- och utförarenheterna inom LSS.

Utredningstiderna som föregår beslut om insatser ska vara så korta som möjligt utan att rättssäkerheten påverkas. Däremot ska tiderna för hur länge en insats ska pågå vara väl tilltagna för öka brukarnas trygghet om vad gäller framåt, vilket också underlättar för utförarna av insatsen. Rutiner för att säkra att så sker ska fortsätta att utvecklas.

Stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning ska vara vägledande och styrande i arbetet och i dialogen med brukarna och deras anhöriga. Vi ska se över telefonmottagning och service på bistånds-enheten för att förbättra och göra det lättare för brukare och andra myndigheter att få kontakt.

Samtlig personal inom LSS-verksamheterna har genomgått samma utbildning för att alla medarbetare ska ha samma baskompetens i arbetet vilket ska bidra till att det finns en grundkvalitet i arbetssätt och bemötande samt stärka det interna samarbetet. Verksamheterna ska fortsätta arbetet med att bygga på kompetensen och säkerställa att den omsätts i arbetet så att förhöjd kvalitet uppnås och utvecklas ytterligare.

Förskolan har i uppdrag att tidigt identifiera och ge rätt stöd till barn med funktionsnedsättningar. Barn i behov av särskilt stöd identifieras och rektor är ansvarig för att dokumentera arbetet samt vid behov genomföra anpassningar och stöd. Förskolorna kan få stöd i arbetet genom Förskolestöd som innehåller specialpedagoger, förskolepsykolog och logoped och har ett förebyggande, främjande och åtgärdande perspektiv. De erbjuder handledning till medarbetare och deltar i arbetet kring alla barn med verksamhetsstöd genom sin expertis och med uppföljning av handlingsplaner. De granskar och deltar i arbetet med bedömning av särskilt stöd och tilläggsbelopp. Rutiner och arbetssätt är väl utarbetade och uppföljning/utvärdering sker två gånger per år med respektive rektor.

Barns rättigheter

Vi fortsätter stärka barnrättsperspektivet enligt lagen om FN:s barnkonvention och

förvaltningens barnrättssamordnare och barnombud på berörda enheter driver arbetet framåt. Förvaltningen prioriterar särskilt att samordna insatser mellan barn- och vuxenhandläggning samt att erbjuda stödsamtal till barn vars föräldrar får insatser från socialtjänsten. Förvaltningen ska också uppmärksamma barns rättigheter och behov inom stöd och service till personer med funktionsnedsättningar, i såväl biståndshandläggarnas arbete som i LSS-verksamheternas insatser. Det är viktigt att även uppmärksamma brukarnas barn, med eller utan funktionsnedsättning, att se till deras behov och att de kommer till tals. Vi ska fortsätta kunskapsutvecklingen kring barnperspektivet för personalen, liksom arbetet med att utveckla rutiner och manualer som så långt möjligt säkrar att barnens behov observeras och tillgodoses.

Se även under mål 1.3 om hur förskolan arbetar med barns rättigheter och delaktighet i enlighet med barnkonventionen.

Detta ska bidra till mål 1: Ingen fattigdom, 3: God hälsa och välbefinnande, 5: Jämställdhet, 10: Minskad ojämlikhet och 16: Fredliga och inkluderande samhällen i Agenda 2030.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från kronofogdemyndigheten	55 %		Tertial
 Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	Tertial
 Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	85 %	Fastställs t1	Tertial
 Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	80 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	93 %	öka	År
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	90 %	öka	År
 Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	80 %	År
 Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	75 %	75 %	Tertial
 Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	50 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	92 %	90 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	79 %	79 %	År
 Andel personer som själv upplever att dem får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (socialpsykiatri)		Fastställs 2021	År
Kommentar			
Förvaltningen avvaktar med årsmål då KF:s årsmål för 2021 inte ännu är fastslaget.			
 Andel personer som själv upplever att dem får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk)		Fastställs 2021	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Kommentar			
Förvaltningen avvaktar med att sätta årsmål då KF:s årsmål för 2021 ännu inte är fastslaget.			
 Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	70 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel utredningar av barn och unga i vilka skola/förskola vidtalas	90 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal barnfamiljer som beviljats en akutboendelösning på hotell/vandrarhem	38	Tas fram av nämnd	År
  Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	173 st	Tas fram av nämnd	År
  Antal vräkningar som berör barn	0	Tas fram av nämnd	Tertial
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	96 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Bostadsförmedlingen ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra åtgärder och nödvändiga ändringar samt se över hela processkedjan för att säkerställa att personer som är utsatta för våld i nära relation och har rätt till förtur också får tillgång till det.	2021-01-31	2021-06-30
 Kommunstyrelsen ska tillsammans med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda ansvaret för beställning av vissa eller alla typer av bostäder med särskild service i syfte att öka likställigheten och tillgången till fler LSS-bostäder. Utredningen ska innehålla en grundlig analys av de ekonomiska konsekvenserna på kort och lång sikt av eventuell flytt av beställaransvaret	2021-01-01	2021-12-31
 Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna, samt vid behov med stöd av arbetsmarknadsnämnden, utreda en utveckling av fritidsgårdarnas fortsatta uppdrag i syfte att nå fler och erbjuda mer kontinuerlig och planerad verksamhet, inklusive hur mer verksamhet kan ske mobilt och digitalt samt ta fram en modell för fortsatt drift av fritidsgårdar som stängts på grund av hot och kriminalitet.	2021-01-01	2021-12-31
 Socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans säkerställa att alla barn som är placerade på HVB- eller familjehem har en skolplanering och inte står utan skolgång mer än en vecka	2021-01-01	2021-12-31
 Socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska utveckla och systematisera uppföljningen av hur klienterna och brukarna upplever effekten av de insatser de får genom socialtjänsten	2021-01-01	2021-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att Esset är ett verksamhetssystem som möjliggör en evidensbaserad socialtjänst med fokus på att klienten känner att den fått fungerade stöd	2021-01-01	2021-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna införa en samlad verksamhetsuppföljning för LSS-verksamheter	2021-01-01	2021-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan och utöka hembesöksprogrammet så det når fler och stöttar familjer i riskzon längre	2021-01-01	2021-12-31
 Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna att söka socialtjänst i annan stadsdel än där man bor när det gäller hedersrelaterade problem	2021-01-01	2021-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna samverka särskilt med Polisen kring initiativ gryning och arbeta för att stödet till utsatta för våld i nära relation sker samordnat	2021-01-01	2021-12-31
 Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna tydliggöra fältassistenternas uppdrag, arbetsmetoder och mål i syfte att skapa en likställighet i staden	2021-01-01	2021-06-30
 Socialnämnden ska stötta stadsdelsnämnderna i genomlysning av socialtjänstens barn- och ungdomshandläggning enligt modell "Rätt stöd i rätt tid"	2021-01-01	2021-12-31
 Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram förslag på förändrade riktlinjer för att införa en ny form av sysselsättning inom socialpsykiatri samt i samband med detta göra en översyn av ersättningssystemet för sysselsättning	2021-01-01	2021-12-31
 Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla en modell för verksamhetsuppföljning för samtliga verksamheter inom socialtjänsten oavsett regiform	2021-01-01	2021-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden fullt ut implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn	2021-01-01	2021-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska inrätta strategisk funktion för samverkan skola-socialtjänst-polis-civilsamhälle	2021-01-01	2021-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med utbildningsnämnden och socialnämnden implementera modellen för skolsociala team i hela staden och utöka socialtjänstens närvaro i skolan	2021-01-01	2021-12-31
 Stadsdelsnämndernas ska tillsammans med socialnämnden utreda förutsättningarna för att samlokalisera socialsekreterare och polis i stadens lokalpolisområden	2021-01-01	2021-12-31
 Utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och socialnämnden ska utveckla samverkan kring barn som riskerar att föras utomlands i syfte att ingå barnäktenskap eller könsstympning	2021-01-01	2021-12-31

Nämndmål:

Farstas invånare lever i relationer fria från våld

Förväntat resultat

- Fler av Farstas invånare får stödinsatser från förvaltningen när våld i nära relationer förekommer.
- Fler barn som upplever våld ska få stöd.
- Fler våldsutövare får stöd att förändra sitt beteende
- Förvaltningens medarbetare agerar vid misstanke om våld i nära relationer

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kunskapsutbyte RVT och RVC	2021-01-01	2021-12-31
Stärka chefsamverkan och kunskapsutbyte mellan RVT och RVC inom förvaltningarna i klustret för RVC sydost i syfte att uppnå gemensam verksamhetsutveckling	2021-01-01	2021-12-31

Nämndmål:

Farstas invånare lever utifrån sina olika behov och förutsättningar ett självständigt liv

Förväntat resultat

- Färre barn och ungdomar återkommer inom ett år efter avslutad insats.
- Allvarssamtal hålls med alla barn och unga som första gången anmäls för brott.
- Fler barn får bättre hjälp genom individmöten inom Barn i behov av särskilt stöd (BUS).
- Fler personer med missbruksproblem som söker stöd och hjälp fullföljer sin individuella planering.
- Fler personer aktuella inom socialpsykiatri skattar sin situation bättre i uppföljningen i DUR.
- Fler orosanmälningar från förskolan till socialtjänsten återkopplas för att identifiera fler barn i riskzon.
- Fler barn och unga vars föräldrar får insatser från socialtjänsten erbjuds stödsamtal.
- Fler vuxna biståndstagare återkopplar upplevelse av förbättrad situation av sina beviljade insatser.
- Fler unga brottsoffer får stöd av socialtjänsten att våga anmäla och våga vittna.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel brukare i verksamheter inom egen regi som har godkända och aktuella genomförandeplaner två veckor efter påbörjad insats.	95 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta projektet med stärkt tidigt stöd i samverkan för att öka stödet till barnfamiljer med barn i åldern 0-6 år i samarbete med sociala barn- och ungdomsvården, öppna förskolan och landstingets verksamheter BMM, BVC och vårdcentral.	2020-01-01	2021-12-31

Nämndmål:

Invånare med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning ges insatser av hög kvalitet

Förväntat resultat

- Invånare med funktionsnedsättningar som ansöker om bistånd ska uppleva ett gott bemötande.
- Förvaltningens verksamheter är tillgängliga.
- Brukare inom nämndens verksamheter upplever en ökad trygghet och delaktighet.
- Alla brukare inom funktionsnedsättning har godkända och aktuella genomförandeplaner

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Förvaltningen ska bidra till att Stockholm ska bli en äldrevänlig stad. Genom att skapa

äldrevänliga städer möjliggör vi för den äldre befolkningen att leva ett aktivt och hälsosamt liv, där beroendet av vård och omsorg minskar. Här är förvaltningens arbete med ökad tillgänglighet i offentliga miljöer, anhörigstöd och den öppna seniorverksamheten viktiga. Inom förvaltningens öppna seniorverksamhet ska vi skapa aktiviteter som gynnar ett aktivt och hälsosamt liv för våra besökare. Läs mer under 2.4.

Vi ska också i vårt arbete med trygga utemiljöer i högre grad involvera seniorer, till exempel i samband med trygghetsinventeringar.

Förvaltningen implementerar en nollvision för antalet äldre i hemlöshet. Under året kommer beställarenheten att ta fram en strategisk plan för att minska antalet äldre i hemlöshet. Planen kommer att innehålla strukturer både för förebyggande arbete och för agerande vid konstaterad hemlöshet.

Inom förvaltningens äldreomsorg fortsätter och stärks utvecklingen av samverkan med läkarorganisationerna genom förankring och följsamhet till de gällande övergripande och lokala överenskommelserna. Samarbetet mellan vård- och omsorgsboenden och läkarorganisationerna fortsätter för att utveckla den palliativa vården. I utvecklingsarbetet ingår lärdomar från hanteringen av covid-19 pandemin.

Kvalitetsregister används för att kartlägga och säkerställa att den äldre får sina specifika behov tillgodosedda. Palliativa handlingsplaner används i vård i livets slutskede. Följsamhet till basala hygienrutiner säkerställs med kontinuerliga genomgångar av fastställda riktlinjer och rutiner samt genom egenkontroller om förutsättningar, självskattning och observation. Förvaltningen ska bedriva ett strukturerat smittskyddsarbete i samverkan med Vårdhygien och Smittskydd Stockholm.

Vinnova-projekt inom hemtjänsten Norra tillsammans med vårdcentralen Capio Farsta fortsätter under året. Projektet syftar till att skapa bättre kommunikationsvägar.

Arbetsmiljöverket har i en underrättelse meddelat stadsdelsnämnden om verksamhetsförbud från den 30 september 2020. Förbudet avser 39 lägenheter inom Postiljonens vård- och omsorgsboende som inte uppfyller kraven på arbetsutrymme. Beslut om intagningsstopp för att tom ställa berörda lägenheter har fattats. Ett arbete har påbörjats och kommer att fortgå under året. Arbetet innebär i huvudsak en omflyttning internt eller externt för boende och personal.

Utveckling av hemtjänstens arbete med dokumentation och ramtid fortsätter. Arbetet med demensteam fortgår. Införande av digitala lösningar så som Smarta lås genomförs under året vilket samordnas av äldreförvaltningen.

Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att motverka ofrivillig ensamhet hos äldre. Aktivitetsutbudet ska utgå ifrån de äldres önskemål och behov och sociala aktiviteter anpassas utifrån rådande omständigheter och förutsättningar.

Äldreomsorgsenheterna genomför kompetensinventeringar och planerar för utveckling utifrån identifierade områden i kompetensförsörjningsplanen. Vi ansöker om centrala medel för kompetensutveckling inom demens och språk. Förvaltningen fortsätter med certifiering inom demens, Stjärnmärkt.

Inom biståndshandläggningen har man följsamhet till gällande riktlinjer för äldreomsorgen.

Individens behov i centrum (IBIC) används som metod för att stärka det personcentrerade arbetssättet och Motiverande Samtal (MI), används som samtalsmetod. SIP, samordnad individuell plan, används vid samverkan med andra instanser. Arbetet med tryggt mottagande i hemmet fortsätter i samverkan med Enskede-Årsta-Vantörs och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar.

Förvaltningen kommer att anpassa arbetssätt utifrån Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Inom äldreomsorgens verksamheter används ett personcentrerat arbetssätt, där utgångspunkten är den äldres specifika behov. Vi arbetar också med ombud inom olika områden, som palliativa ombud, matombud, kulturombud och anhörigombud. Ombuden ska ha fördjupad kunskap inom de olika områdena och verka som ett stöd för medarbetare samt driva utveckling inom området.

Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat samt Mat- och måltidspolicyn kommer fortsätta att implementeras under året. Inom vård- och omsorgsboendena genomförs mat- och måltidsobservationer och nattfastemätning två gånger per år i syfte att kvalitetssäkra samt utveckla verksamheterna.

Inom hemtjänsten utvecklas ramtiden som arbetssätt. Arbetet med demensteam inom hemtjänstenheterna fortgår. Digitala lösningar inom hemtjänsten ska användas och utvecklas.

Medarbetare ska kontinuerligt kompetensutvecklas utifrån verksamhetens behov inom demens, geriatrik, palliativ vård och kunskaper i svenska språket. Även grundutbildning till vårdbiträde och undersköterska erbjuds de medarbetare som saknar formell kompetens.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	70 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra	55 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel digital nattillsyn i hemtjänsten	0 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel digitala inköp i hemtjänsten	30 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	86 %	86 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	80 %	78 %	År
 Andel smarta läs i hemtjänsten	100 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten	80 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	89 %	Tas fram av nämnd	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	93 %	93 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	86 %	86 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	84 %	82 %	År
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	12	Max 10 personer	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda ansvarsfördelning och kostnadsansvar för personer över 65 år i behov av insatser från individ- och familjeomsorgen eller socialpsykiatri	2021-01-01	2021-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna se över indikatorerna utifrån såväl ett äldre- som ett verksamhetsperspektiv inom äldreomsorgen i syfte att i samband med Essets införande komplettera eller ersätta underlagen för desamma, eller ändra indikatorer inom verksamhetsområdet	2021-01-01	2021-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samråd med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bedriva ett strategiskt utvecklingsarbete kring personal- och kompetensförsörjning inom äldreomsorgen samt vid behov i samverkan med arbetsmarknadsnämnden	2021-01-01	2021-06-30
 Kommunstyrelsen ska tillsammans med äldrenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda hur avtals- och verksamhetsuppföljningen inom äldreomsorgen ska organiseras	2021-01-01	2021-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete stadsdelsnämnderna och Micasa genomföra en utredning av hörselmiljöerna på stadens äldreboenden och att ta fram förslag på förbättringsåtgärder	2021-01-01	2021-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna vidareutveckla det förebyggande och uppsökande arbetet i syfte att säkerställa en stadsgemensam bottenplatta	2021-01-01	2021-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram och införa ett obligatoriskt introduktions- och traineeprogram för enhetschefer inom äldreomsorgen	2021-01-01	2021-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna undersöka förutsättningarna för att driva viss profilboende-verksamhet i egen regi	2021-01-01	2021-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra ett pilotprojekt med daglig verksamhet för personer med lättare intellektuell funktionsnedsättning integrerad på ett av stadens äldreboenden	2021-01-01	2021-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna pilottesta elektroniska inkontinensutredningshjälpmedel i syfte att utreda om ett breddinförande är lämpligt.	2021-01-01	2021-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda och införa utsedd biståndshandläggare inom äldreomsorgen	2021-01-01	2021-12-31
 Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av äldreomsorg för förvaltningsområdet judiska och romska i samråd med de berörda nationella minoriteterna	2021-01-01	2021-12-31
 Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda hur stadens hälso- sjukvårds organisation kan stärkas i syfte att säkerställa likställighet och tillgång till likvärdig vård och omsorg	2021-01-01	2021-12-31
 Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna kartlägga, analysera och ge förslag på hur arbetet med geografiska team i	2021-01-01	2021-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
hemtjänsten kan utvecklas för att säkerställa målet om kontinuitet om max 10 pers per 14 dagar		
Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna se över hörselmiljöerna ur ett verksamhetsperspektiv inom stadens äldreomsorg	2021-01-01	2021-12-31
Äldrenämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av arbetsmiljön inom hemtjänsten	2021-01-01	2021-12-31
Äldrenämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka eventuella områden inom äldreomsorgen som med fördel kan organiseras inom stadens äldreregionområden	2021-01-01	2021-12-31
Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram en stadsgemensam bottenplatta för anhängstöd inom äldreområdet	2021-01-01	2021-12-31
Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram och införa en obligatorisk introduktionsutbildning för alla medarbetare inom äldreomsorgen	2021-01-01	2021-12-31
Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna testa möjligheten att genom tekniska lösningar öka rörelsefriheten för boende med demens vid vård- och omsorgsboende samt identifiera eventuella etiska problem som behöver hanteras kopplat till detta	2021-01-01	2021-12-31

Nämndmål:

Äldre i Farsta har omsorg av hög kvalitet

Förväntat resultat

De äldre som ansöker om bistånd är nöjda med biståndshandläggarens bemötande.

De äldre som ansöker om bistånd anser att de har insatser utformade efter sina behov.

De äldre inom förvaltningens verksamheter har inflytande och är delaktiga i utformandet av sina insatser.

De äldre inom förvaltningens verksamheter besväras i lägre grad av ensamhet.

De äldre inom förvaltningens verksamhet har en patientsäker hälso- och sjukvård.

De äldre inom förvaltningens verksamhet har en god vård i livets slutskede.

De äldre inom förvaltningens verksamheter är nöjda med mat- och måltidssituationen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel nöjda omsorgstagare i hemtjänsten egen regi.	82 %		År
♀ Andel nöjda omsorgstagare inom dagverksamhet egen regi.	95 %		År
♀ Andel nöjda omsorgstagare på vård- och omsorgsboenden i egen regi.	81 %		År

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämndens mål, planerade aktiviteter och förväntade resultat bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål *En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt* bland annat genom att stödja vidareutvecklandet av attraktiva, välskötta och trygga lokala centrum, ge lokala företagare tydlig information, lotsa rätt inom staden och vara lättillgängliga. Nämnden ska tillvarata de möjligheter som ges att delta i planeringen av

byggnation, bevaka att områden blir funktionsblandade och genom samverkan och dialog anpassa förskoleutbyggnadstakten till invånarnas behov.

Nämndens fordon ska drivas med förnybara drivmedel och fler möten ska genomföras digitalt. Farstaborna ska erbjudas ökade möjligheter till odling och för att gynna den biologiska mångfalden planterar förvaltningen nektarrika växter som lockar till sig pollinatörer. Förvaltningen ska också ta fram en lokal miljö- och klimathandlingsplan.

Genom samverkan med andra förvaltningar och med det lokala kultur- och föreningslivet ska invånare och brukare erbjudas ett brett utbud av kultur, idrott och fritidsaktiviteter – både som publik och för eget utövande.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Farsta stadsdelsförvaltning ska arbeta för ett attraktivt företagsklimat som främjar de företag som finns i stadsdelsområdet och lockar hit nya företag. Ett attraktivt företagsklimat ska ge fler arbetstillfällen i vår del av storstaden och tillvarata arbetsplatspotentialen i Stockholms södra delar.

Förvaltningens näringslivsarbete ska utgå ifrån Stockholms stads näringslivspolicy med fokus på att vidareutveckla attraktiva, välskötta och trygga lokala centrum och verksamhetsområden. Förvaltningens arbete ska också utgå från stadsdelsnämndens beslutade prioriteringar för det lokala näringslivsarbetet 2019-2022. I vårt lokala näringslivsarbete är samverkan med lokala företagare och Stockholm Business Region central.

I enlighet med nämndens beslutade prioriteringar för det lokala näringslivet ska förvaltningen undersöka möjligheten att i ett samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen inventera lokala företagares rekryteringsbehov.

Farsta utvecklings- och näringslivsråd ska tillsammans med förvaltningen föra kontinuerliga dialoger med näringslivet för att bygga nätverk och fånga upp företagarnas behov. Förvaltningen ska också fortsätta med företagsbesök och nyhetsbrev.

I stadsutvecklingsprocesser ska vi bevaka att företagarnas behov beaktas. Genom stadsplanering kan staden underlätta för företag att etablera sig i söderort och i Farsta. Det ska vi också göra genom att lotsa företag som vill etablera sig till våra nätverk av lokala fastighetsägare som äger lokaler eller mark.

Förvaltningen ska genom platssamverkan samverka med andra förvaltningar, polis, lokala näringslivet, företagsföreningar, fastighetsägare och civilsamhället för att utveckla rena, trivsamma och trygga företagsområden, handelsplatser och lokala centrum.

Det ska vara lätt att som företagare få kontakt med och service av staden. Förvaltningen ska bidra till det genom att ge tydlig information, lotsa rätt inom staden och genom att vara lättillgängliga.

Förvaltningens arbete för att uppnå målet bidrar också till flera av FN:s globala mål, främst mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, mål 9 Hållbar industri, innovationer

och infrastruktur samt mål 11 Hållbara städer och samhällen.

Nämndmål:

Farsta har ett attraktivt företagsklimat

Förväntat resultat

- Fler arbetstillfällen i Farsta
- Fler företag i Farsta
- Miljön vid lokala centrum och verksamhetsområden är trygg och välskött
- Förvaltningen har en regelbunden dialog med lokala företagare
- Företagen bedömer förvaltningens service som god

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal anställningar i Farsta	13 000		År
Farstas arbetsplatskvot jämfört med likvärdiga stadsdelar	0,62		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Nämndens utvecklings- och näringslivsråd ska tillsammans med stadsdelsförvaltningen genomföra möten med det lokala näringslivet.	2021-01-01	2021-11-30
Stadsdelsförvaltningen ska bidra med det lokala perspektivet i SBR:s uppdrag att utveckla Larsboda verksamhetsområde.	2020-01-01	2021-11-30

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Förvaltningen har ett ansvar att se till att den kommunala servicen byggs ut i takt med att befolkningen ökar. Utbyggnadstakten av bostäder är hög i Farsta stadsdelsområde och förvaltningen tar tillvara de möjligheter som ges att påtala behovet av en variation av upplåtelseformer för att minska segregationen. Vi bevakar också att områden blir funktionsblandade genom att ge plats för näringsliv. Samverkan med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret pågår kontinuerligt för att förvaltningen ska ha överblick över bostadsbyggandet i stadsdelsområdet.

Förskolan i Farsta byggs ut i takt med bostadsbyggandet. En dialog med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret ligger till grund för hur vårt planeringsarbete ser ut. Nämnden tar ställning till planerade områden och beslutar om antal förskoleplatser i förhållande till Farsta i övrigt. Förvaltningen bevakar i ett tidigt skede av planeringsprocessen att mark eller ytor i flerbostadshus reserveras för förskolor. Förvaltningen ska vara flexibel i planeringen och sträva efter samlokalisering där så är möjligt när det gäller funktioner som kan vara gemensamma för exempelvis skola och förskola. Detta förutsätter att det finns tillräckligt med kvalitativ utemiljö för förskoleverksamheten. I nybyggnadsområden är det viktigt att förskolorna uppförs i tid så att de finns klara i samband med att behoven finns.

När mark anvisas för bostäder anmäler förvaltningen också intresse för bostäder enligt LSS

och socialtjänstlagen om projektet förefaller lämpligt. Förvaltningen ska ta fram boendeplaner för att på kort och lång sikt kunna tillgodose behovet av särskilt boende för dels äldre och dels personer med funktionsnedsättning. Arbetet görs tillsammans med övriga stadsdelsförvaltningar i sydost. Dessa planer utgör sedan ett viktigt underlag för de samlade boendeplaner som staden centralt upprättar och beslutar om varje år.

Under året kommer ett serviceboende med 11 servicelägenheter att starta i Hökarängen.

Förvaltningens arbete för att uppnå målet bidrar också till flera av FN:s globala mål, främst mål 10 Minskad ojämlikhet och mål 11 Hållbara städer och samhällen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	11	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål:

I Farsta byggs den kommunala verksamheten ut i takt med förändrade behov

Förväntat resultat

- Förvaltningen lämnar in intresseanmälningar för förskolor samt bostäder enligt LSS och socialtjänstlagen i de relevanta planprocesser som startar i stadsdelen.
- Antalet lägenheter för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning ökar.
- Antalet förskoleplatser täcker behoven

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Stockholms stad ska bli en fossilbränslefri organisation och förvaltningens transporter behöver bli fossilbränslefria. Vid tjänsteresor ska förvaltningen göra klimatsmarta val och ta hänsyn till miljön. Påverkan på klimatet ska minskas vid transporter varför kollektiva färdmedel, cykel/elcykel och gång ska väljas i första hand. Är dessa alternativ inte möjliga ska något av förvaltningens miljögodkända leasingfordon användas. När stadens övergripande nya resepolicy är klar ska förvaltningens lokala motsvarighet uppdateras och anpassas till nya krav för utsläppsminskningar. Resepolicyn ska också omfatta rutiner för digitala möten för att ytterligare minska resandet. Pandemin har tvingat till snabb omställning beträffande digitala mötesformer. Förvaltningen ska även efter pandemin av miljö- och tidsskäl fortsätta med digitala möten i viss utsträckning.

Förvaltningens fordon ska drivas med förnybara drivmedel. Förvaltningen har sammanlagt 15 fordon varav 3 elbilar, 11 biogasbilar och 1 dieseldriven lastbil vars avtal löper ut under 2022. Vi ska se över hur bilar och cyklar används. För att få bättre överblick över hur förvaltningskontorets elcyklar används ska ett digitalt bokningssystem ordnas. Befintligt bokningssystem för förvaltningskontorets fordon ska ses över.

I samband med denna verksamhetsplan ansöker nämnden om medel för flera klimatinvesteringar, bland annat medel till fler elcyklar.

Förvaltningens arbete för att uppnå målet bidrar också till flera av FN:s globala mål, främst mål 7 Hållbar energi för alla och mål 13 Bekämpa klimatförändringarna.

Nämndmål:

Hållbara transporter prioriteras inom nämndens verksamheter

Förväntat resultat

- Andelen miljöbränsle ökar av totala förbrukningen av drivmedel
- Fler Skype-möten ersätter icke-hållbara resor i förvaltningens verksamheter.
- Beställningar/transporter samordnas
- Miljökrav ställs vid upphandling.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel miljöbilar i stadens bilflotta	93,33 %		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen ska ta fram ett förslag på reviderad resepolicy	2020-01-01	2021-10-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Kultur, fritidsaktiviteter och föreningsliv kan föra samman människor med olika bakgrund. Det stimulerar och tillvaratar kreativitet och delaktighet. Det ideella engagemanget fyller också en viktig demokratisk funktion. Farsta stadsdelsförvaltning ska samverka med andra förvaltningar och med det lokala kultur- och föreningslivet för att kvinnor och män, flickor och pojkar ska erbjudas ett brett utbud av kultur, idrott och fritidsaktiviteter – både som publik och för eget utövande.

Förvaltningens arbete med kultur ska följa det Kulturstrategiska programmet för Stockholms Stad som förväntas beslutas i kommunfullmäktige 2021. Programmet kommer att påverka vårt arbete att erbjuda Farstaborna möjligheter att ta del av och skapa kultur samt vårt arbete med att stödja utvecklingen av det lokala kulturlivet i Farsta. Det påverkar också vårt lokala stadsmiljöarbete och vårt näringslivsarbete i mötet med kulturella och kreativa näringar. Förvaltningen ska också bistå kulturnämnden i arbetet med att implementera strategin för gatukonst och muralmålningar.

Förvaltningen ska ha förutsägbara villkor för det lokala kultur- och föreningslivet, som gynnar långsiktighet. Genom dialog och samarbete ska förvaltningen se till att kraften i de fristående verksamheterna tas tillvara. Föreningsbidraget ska vara enkelt att söka och fördelas genom nämndbeslut enligt rättvisa och transparenta principer. Förvaltningen ska 2021 uppdatera de skriftliga rutinerna för kontroll och uppföljning i syfte att säkerställa att de föreningar som beviljas stöd arbetar utifrån demokratiska principer. Förvaltningen ska också göra en översyn av villkoren för föreningsbidrag som nämnden beslutade om 2019.

Förvaltningen ska erbjuda barn, föräldrar, unga och seniorer gemenskap och positiva

upplevelser inom våra öppna mötesplatser – öppen förskola, parklek, fritidsgård och öppen seniorverksamhet. De ska vara tillgängliga och välkomna alla oavsett funktionsförmåga. Våra öppna mötesplatser ska anpassas efter dagens stockholmars behov och levnadsmönster genom inflytande från besökare. Mötesplatsen i Fagersjö och Tuben i Farsta centrum är två viktiga mötesplatser med tillgång till allmänna samlingslokaler som ska fortsätta att utvecklas.

Förvaltningens öppna mötesplatser för barn och unga ska vara trygga och jämställda. De ska erbjuda sociala skyddsfaktorer som tillhörighet, förebilder och kontaktnät och de ska utgå från barnkonventionen. Fritidsgårdar ska erbjuda studiehjälp, gärna i samarbete med civilsamhället. Öppna mötesplatser och fritidsverksamheterna ska ha särskilt fokus på grupper som inte i lika hög grad nås av dagens verksamheter. De ska särskilt uppmärksamma flickor, nyanlända, unga med funktionsnedsättningar och hbtq-personer. HBTQ -personer är en särskilt utsatt grupp i samhället och förvaltningen driver därför en trygg mötesplats, HBTQ-häng, för ungdomar mellan 11-18 år som identifierar sig inom målgruppen. Våra mötesplatser för unga med kognitiva funktionsnedsättningar ska fortsätta att utvecklas.

2021 får kulturnämnden uppdraget att samordna stadens arbete inom verksamhetsområdet Barn, kultur och fritid. Förvaltningen välkomnar detta och ska delta aktivt i kulturnämndens utvecklingsprojekt som rör oss, bland annat mobila fritidsgårdar.

Förvaltningen ska fortsätta arbetet inom STIS-projektet (Stärkt tidigt stöd i samverkan) där öppna förskolan och Famnen samverkar med barnavårdscentralen och barnmorskemottagningen för tidigt hälsofrämjande stöd till familjer.

Förvaltningen ska också fortsätta arbetet att tillsammans med idrottsförvaltningen, kulturförvaltningen och föreningslivet skapa ett rikt utbud av aktiviteter under skolloven. Vi ska också sträva efter ett så stort öppethållande som möjligt av våra öppna mötesplatser på sommaren.

Förvaltningen ska utveckla nya sätt för att öka ungdomars inflytande och demokratiska delaktighet, exempelvis möten mellan politiker, barn och unga och möjligheter för dem att ge förslag, fråga och påverka.

Förvaltningens öppna seniorverksamhet ska erbjuda gemenskap och glädje, rörelse, kultur, utflykter, föreläsningar och annat som kan främja de äldres fysiska och psykiska hälsa samt motverka ofrivillig ensamhet. Vi ska fortsätta satsningen inom Matlyftet. Förvaltningen ska öka kunskapen om och säkerställa inkludering av äldre hbtq-personer. Vi ska också hitta projekt och aktiviteter som innebär möten över generationsgränserna. Pandemin 2020 har utmanat och utvecklat den öppna seniorverksamheten. En del av verksamheten sker via telefon och sociala medier. Efter pandemin ska förvaltningen starta upp aktiviteter i fler stadsdelar, utöver den verksamhet som sker på Tuben i Farsta och på Mötesplatsen i Fagersjö. Det kan till exempel vara promenader, gymnastik eller pingis utomhus.

Fysisk aktivitet är en viktig faktor för att förbättra hälsoläget i stadsdelen. Farsta stadsdelsområde har sedan länge en idrotts- och hälsoprofil samt en väl inarbetad samverkan med lokalt föreningsliv, idrottsförvaltningen och andra förvaltningar. Denna samverkan ska även fortsättningsvis kunna erbjuda exempelvis Sportscamp, Full Fart Farsta, öppna idrottshallar och spontanidrottsytor utomhus för Farstaborna. Förvaltningen ska bredda deltagandet i Sportscamp, fler flickor och pojkar från Fagersjö ska lockas att delta.

Förvaltningen ska också i samverkan med lokalt föreningsliv och idrottsförvaltningen undersöka möjligheten att sätta upp skyltar som uppmuntrar och inspirerar till motion.

Alla boende, barn och brukare inom våra verksamheter i egen regi ska få del av professionella kulturupplevelser. Inom alla verksamheter finns kulturombud som arbetar för att tillmötesgå boendes och brukarnas önskemål att delta i sociala och kulturella aktiviteter. Det ska finnas ett varierat utbud av aktiviteter. I förskolan har arbetet med estetiska uttrycksformer en central roll och barnens eget kulturskapande är en viktig del av deras lärande. Alla förskolebarn ska få ta del av professionella teaterföreställningar. Barnen får här ta del av musik, konst och teater som ska bidra till att väcka ett intresse för en genre de annars inte kommer i kontakt med. Förvaltningen ska fortsätta samverkan med kulturförvaltningen i arbetet med förskolebiblioteket på Mötesplats Fagersjö. Vi ska också fortsätta samverkan med Konsthall C i Hökarängen för att tillsammans med de äldsta barnen på förskolan skapa en konstutställning.

Förvaltningens arbete för att uppnå målet bidrar också till flera av FN:s globala mål, främst mål 3 God hälsa och välbefinnande, mål 10 Minskad ojämlikhet samt 16 Fredliga och inkluderande samhällen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	67 %	67 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	83 %	75 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	76 %	76 %	År
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	72 %	65 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kulturnämnden ska samverka med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna inom ramen för fältassistenternas förebyggande arbete utveckla ett arbetssätt för att nå målgrupper som inte deltar i fritidsaktiviteter i lika hög utsträckning, vid behov i samverkan med arbetsmarknadsnämnden.	2021-01-01	2021-12-31

Nämndmål:

Farstas invånare har tillgång till ett rikt utbud av kultur och fritidsaktiviteter

Förväntat resultat

- Farstaborna är nöjda med kulturlivet i stadsdelen.
- Förskolebarn, boende, besökare och brukare är nöjda med kulturupplevelserna i förvaltningens verksamheter
- Föreningar i Farsta är nöjda med informationen kring föreningsbidrag.
- Antalet besökare ökar i relation till 2019 på de öppna mötesplatser som nämnden erbjuder.
- Andelen män ökar bland besökarna till öppen seniorverksamhet.
- Andelen flickor och andelen pojkar bland besökarna till fritidsgårdarna är jämna.

- Alla förskolebarn deltar på professionella kulturevenemang
- Alla femåringar i Farstas förskolor deltar i Konst i förskolan som drivs i samarbete med Konsthall C
- Stadsdelens öppna mötesplatser upplevs som trygga av dess besökare

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel besökare som är nöjda med fritidsgårdarnas verksamhet	90 %		År
♀ Andel besökare som är nöjda med parklekarnas verksamhet	95 %		År
♀ Andel deltagare som är nöjda med öppna förskolans verksamhet	98 %		År
Andel Farstabor som är nöjda med kulturlivet i stadsdelen	50 %		År
♀ Andelen besökare på Morris öppna verksamhet för unga med funktionsnedsättning som är nöjda med verksamheten.	85 %		År
♀ Antal barn som deltar i Sportscamp.	590		År
Antal besök på Farstas öppna mötesplatser för barn och unga	160 000		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Demokrati-, integrations- och föreningsrådet ska tillsammans med stadsdelsförvaltningen genomföra träffar med det lokala föreningslivet	2020-01-01	2021-11-30
Förvaltningen ska uppdatera de skriftliga rutinerna för kontroll och uppföljning i syfte att säkerställa att de föreningar som beviljas stöd arbetar utifrån demokratiska principer.	2021-01-01	2021-11-30
Stadsdelsförvaltningen ska bidra i kulturnämndens uppdrag att utreda en utveckling av fritidsgårdarnas fortsatta uppdrag i syfte att nå fler och erbjuda mer kontinuerlig och planerad verksamhet, inklusive hur merverksamhet kan ske mobilt och digitalt.	2021-01-01	2021-11-30
Stadsdelsförvaltningen ska ingå idéburet offentligt partnerskap med föreningar om öppna idrottshallar, lovaktiviteter, aktiviteter för seniorer etc.	2020-01-01	2021-11-30

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Förvaltningens miljöarbete ska utgå ifrån stadens miljöprogram och klimathandlingsplanen och bidra till att uppnå de mål som dokumenten anger. Förvaltningen ska ta fram en lokal miljö- och klimathandlingsplan som utgår ifrån prioriterade mål och etappmål i miljöprogrammet. Planen ska innehålla en aktivitets-/åtgärdslista.

Förvaltningen ska förbättra sin avfallshantering genom att utöka källsorteringen och samla in matavfallet. En inventering av verksamheternas avfallshantering ska genomföras. Vårt matavfall är en värdefull råvara för klimatsmart biogas.

Förvaltningens verksamheter ska bli mer kemikalie- och miljösmarta och ha kontroll över vilka produkter som förbrukas. Användningen av kemikaliesystemet Chemsoft hjälper till att sortera ut de farligaste kemiska produkterna så att verksamheterna blir giftfria.

Under pandemin har förvaltningen av smittskyddsskäl ökat användningen av engångsmaterial, men efter pandemin ska förvaltningens inköp och förbrukning av engångsmaterial minska. Prioriterat är att helt avstå från engångsartiklar i plast som exempelvis plastglas och muggar.

Antal pappersutskrifter ska minskas och användning av digitala filer öka. Medarbetare inom förvaltningen ska öka användandet av samarbetsytor och skicka dokumentlänkar i e-post istället för stora bifogade filer och pappersutskrifter.

Ekologiska livsmedel ska prioriteras vid inköp och för att minska måltidernas klimatpåverkan ska mer vegetarisk mat ska serveras. Förvaltningen ska sträva efter mer återbruk genom att bland annat använda Stocket i samband med inköp och utrensning av möbler.

Förvaltningen ska verka för effektivare energianvändning inom alla verksamheter.

Förvaltningen satsar på energismart belysning och byter ut glödlampor och konventionella lysrörsarmaturer. För att minska elförbrukningen ska medvetenheten ökas hos medarbetarna om det vardagliga energianvändandet, till exempel att apparater som inte används ska stängas av helt och inte hållas i standby-läge. Timers och grenkontakter med avstängningsknappar kan vara bra hjälpmedel.

För att gynna den biologiska mångfalden prioriterar förvaltningen vid nya planteringar att odla nektarrika växter som lockar till sig vilda bin, getingar, humlor, fjärilar och andra pollinerande djur. Förvaltningen ska också undersöka möjligheten att placera ut bikupor.

Farsta stadsdelsförvaltning är tillsammans med grannstadsdelarna först ut med att göra stadsdelsvisa åtgärdsprogram för biologisk mångfald (SÅP). Programmet kommer innehålla konkreta drifts- och investeringsåtgärder för att öka den biologiska mångfalden. Arbetet leds av miljöförvaltningen och görs tillsammans med trafikkontoret. Redan i samband med denna verksamhetsplan söker vi medel för åtgärder som förbättrar den biologiska mångfalden. Vi söker för slyröjning för att underhålla stadsdelsområdets biologiskt värdefulla eksamband samt för utökad slätter. Vi söker också medel för att kunna plantera skapa två nya fruktlundar.

I samband med denna verksamhetsplan söker vi också medel för *Stockholm vid vatten*, som syftar till att öka vistelsevärden på platser vid vattnet. Vi söker för restaurering av en brygga vid Drevviken och en dusch vid Farsta strandsbadet. Därtill söker vi medel för flera åtgärder som kan förbättra vattenkvaliteten i Magelungen.

Förvaltningen ska också uppmuntra till fler brukaravtal för stadsodlingar. Möjligheten till stadsodling annonseras på Facebook, förvaltningens hemsida och i lokalpressen. Bra platser för stadsodlingar är ofta bostadsnära eller där det redan finns odlingar som kan utökas. Även stadsodlare bidrar till den biologiska mångfalden genom att odla blommor och buskar som pollinatörer uppskattar.

I samband med denna verksamhetsplan ansöker nämnden om medel för flera klimatinvesteringar, bland annat medel för trädplantering och växtbäddar som kan ta emot skyfall.

Förskolorna i Farsta introducerar under året ett arbete med fokus på hållbar utveckling. Vårt arbete med att initiera Skolverkets utmärkelse *Skola för hållbar utveckling* startar under 2021 upp ett hållbarhetsarbete i våra förskolor. Med utgångspunkt i detta fortsätter arbetet med att arbeta medvetet kring hållbar miljö såsom sortering av sopor och matavfall, återbruk och minimering av exponering av kemikalier samt att göra medvetna materialval. Arbetet med att säkerställa en kemikaliesmart förskola fortsätter.

Förvaltningens arbete för att uppnå målet bidrar också till flera av FN:s globala mål, främst mål 12 Hållbar konsumtion och produktion, mål 13 Bekämpa klimatförändringarna och mål

15 Ekosystem och biologisk mångfald.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %	100 %	År
 Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	80 %	80 %	År
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	60 %	60 %	År
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,8 kg CO ₂ per kg livsmedel	1,8 kg CO ₂ per kg livsmedel	År
 Totalt köpt energi i stadens verksamheter	2 GWh	1945 GWh	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB implementera handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor	2021-01-01	2021-12-31
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram en kravspecifikation för upphandling av naturskötsel	2021-01-01	2021-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska ta fram riktlinjer för mat och måltid i förskolan i enlighet med måltidsstrategin	2021-01-01	2021-12-31
 Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna samt i samråd med kommunstyrelsen klargöra ansvarsfrågan i avtal för olika typer av dagvatten- och vattenanläggningar	2021-01-01	2021-12-31

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är miljövänliga

Förväntat resultat

- Ökad andel ekologiska livsmedel köps i verksamheterna.
- Alla förskolor når nivå 2 i Kemikaliecentrums vägledning
- Förvaltningen elförbrukning effektiviseras.
- Källsortering finns i alla verksamheter
- Antalet verksamheter som sorterar matavfall ökar
- Inköp av engångsmaterial av plast minskar
- Vid behov av möbler till förvaltningen ska utbudet på Stockets återbruk först användas
- Den biologiska mångfalden ökar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	80 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Nämndens miljöråd ska tillsammans med stadsdelsförvaltningen genomföra dialogmöten med berörda aktörer	2021-01-01	2021-11-30
Stadsdelsförvaltningen ska bidra i exploateringsnämndens, miljö och hälsoskyddsnämndens och stadsbyggnadsnämndens uppdrag att bilda naturreservat i Fagersjöskogen.	2020-01-01	2021-11-30

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stadsdelsnämndens mål, planerade aktiviteter och förväntade resultat bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål *En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden* genom ökad effektivitet och samverkan i nämndens verksamheter. Förvaltningen ska genom utbildningsinsatser och hälsofrämjande arbete skapa en god arbetsmiljö och systematiskt förebygga ohälsa och minska sjukfrånvaron.

Chefernas kompetens ska stärkas inom ledarskap och digital utveckling. Förvaltningen ska se över lokalbeståndet för att säkerställa en god lokalförsörjning och att effektiviseringar görs där det är möjligt. Kris-, kommunikations- och beredskapsplaner ska revideras eller tas fram i hela organisationen och alla verksamheter.

Förvaltningen ska stärka sin förmåga att leda förändringsarbete och skapa en kultur som välkomnar nytänkande och innovation. Vi ska också utveckla våra arbetssätt för att ta emot och hantera synpunkter, förbättringsförslag och idéer, och som involverar medarbetare och invånare. Viktiga verktyg i detta utvecklingsarbete är samarbete inom och mellan verksamheterna och olika former av digital teknik.

Samarbete med högskolor, universitet och studenter ska hjälpa oss hitta nya lösningar på befintliga utmaningar i arbetet. Vi ska också delta i utvecklings- och forskningsprojekt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Farsta är ett växande stadsdelsområde med snabb utbyggnadstakt, samtidigt har samhällsekonomin saktat ner och stora utmaningar finns kopplade till pågående pandemi. Det innebär ökade krav på effektivitet i nämndens verksamheter. Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att verksamheten drivs inom givna ekonomiska ramar. Stadsdelsnämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att de ryms inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta av skattepengarna. Nämnden har en hög prognossäkerhet och vidtar snabbt åtgärder vid befarade underskott vilket resulterar i en budget i balans vid årets slut.

För 2021 uppgår nämndens budget till 1 739,3 miljoner kronor netto, vilket är en ökning av budgetramen i jämförelse med verksamhetsplan 2020 med 4,5 procent eller 74,6 miljoner kronor.

För att nämndens resurser ska användas på bästa sätt är det viktigt att samtliga verksamheter bedrivs kostnadseffektivt. Alla verksamheter arbetar kontinuerligt med utveckling och effektivisering. Insatser kommer att krävas inom ett flertal verksamheter för att nå en budget i

balans och förvaltningens kärnuppdrag måste prioriteras. Inom äldreomsorgen finns idag en överkapacitet av platser på vård- och omsorgsboenden vilket innebär utmaningar för verksamheterna att hålla budget. Höga kostnader avseende persontransporter inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning innebär att åtgärder behöver vidtas för en budget i balans. Fritidsverksamheten har ett bättre resultat 2020 jämfört med 2019, men fortsatta åtgärder kommer att krävas för en budget i balans.

Stadsdelsnämnden har under de senaste åren tagit emot många nyanlända och har därmed också erhållit statsbidrag för ökade kostnader. Statsbidraget ges under två år och sedan försvinner det, samtidigt som en stor del av kostnaderna kvarstår. En stor del av statsbidraget kommer att försvinna under 2021 och ett behov finns av att anpassa delar av verksamheten för att klara den minskade budget som detta innebär.

En effektiv lokalanvändning bidrar till ekonomi i balans. Förvaltningen arbetar aktivt för att effektivisera förvaltningens lokalutnyttjande och ser löpande över möjligheterna att exempelvis samlokalisera verksamheter. Öppna förskolorna inom stadsdelen är alla samlokaliserade med parklekar vilket ger både ekonomiska och verksamhetsmässiga fördelar. I vissa fall är även fritidsgård samlokaliserade med öppen förskola och parklek.

Förvaltningen samarbetar aktivt med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning och Skarpnåcks stadsdelsförvaltning för att i högre utsträckning uppnå resurseffektiva samverkansvinster. Redan idag bedrivs flera verksamheter gemensamt.

Förvaltningens arbete för att uppnå målet bidrar också till flera av FN:s globala mål, främst mål 11 Hållbara städer och samhällen och mål 12 Hållbar konsumtion och produktion.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

Nämndens verksamheter drivs inom givna ekonomiska ramar.

Förväntat resultat

- Förvaltningen uppvisar en budget i balans.
- Prognossäkerheten är god.
- Nämndens verksamheter anpassas efter förändrade ekonomiska förutsättningar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Förvaltningens verksamheter ska präglas av goda anställningsförhållanden med en god arbetsmiljö. För att nå en kostnadseffektiv verksamhet med god kvalitet i verksamheterna krävs samverkan, samarbete och innovationsförmåga inför de utmaningar vi står inför.

För att säkerställa kompetensbehovet ska kompetensförsörjningsplanen ligga till grund för planering och nödvändiga åtgärder vidtas. Bristyrken ska säkras genom framtagna åtgärder i kompetensförsörjningsplanen. Språkkompetensen ska höjas där behovet finns. En viktig del i kompetensförsörjning på sikt är att fortsätta att ta emot studerande från lärosäten men också erbjuda praktikplatser, feriejobb och ungdomsanställningar.

Förvaltningen ska sträva efter en sund personalomsättning och verksamheter med hög personalomsättning ska ha en handlingsplan för att minska den. För att anställda ska trivas och jobba kvar ska vi erbjuda en väl planerad introduktion som gör det lätt att komma in i arbetet. Vi ska ha tydliga förväntningar på vad medarbetaren ska åstadkomma och vilka regler och rutiner som gäller. Det gör vi genom väl underbyggda medarbetarsamtal, tydliga lönekriterier och motiverad lönesättning, implementering av personalpolicyn, samt ett närvarande ledarskap.

För att säkra likabehandling och hög kvalitet i urvalet av kandidater ska metoden kompetensbaserad rekrytering användas och vi ska utbilda chefer i metoden. Vi ska främja möjligheten för personer med funktionsnedsättning att erbjudas arbete på alla nivåer i förvaltningen.

Chefer och medarbetare ska erbjudas goda förutsättningar att lyckas i sina roller genom stöd, kompetensutveckling, tydliga mål och tillgängliga rutiner. Förvaltningen ska fortsätta stärka chefernas kompetens inom ledarskap, arbetsrätt och arbetsmiljö. Ledarskapet ska vara kommunikativt och tillitsbaserat och präglas av delaktighet och öppenhet. För att kunna hantera en allt snabbare och mer digital omvärld ska vi också öka vår digitala kompetens och förmåga att leda i förändring.

För att minska ohälsa, stärka innovationsklimatet och hantera de utmaningar som vi står inför i verksamheterna ska vi utveckla ett starkt medarbetarskap där medarbetarna kan engagera sig, ta mer ansvar och driva på utvecklingen. Medarbetarskapet innefattar ett ansvar för att medverka till att skapa samhörighet med kollegor och andra verksamheter, att visa omsorg, respekt och lojalitet samt att bidra till egen och andras arbetsglädje.

Förvaltningen ska arbeta för ett gott bemötande mot våra medborgare, brukare och medarbetare genom att kommunicera personalpolicyn kring vad ett gott bemötande är.

Förvaltningen ska aktivt och systematiskt arbeta för att förebygga ohälsa och minska sjukfrånvaron. Vi ska arbeta med tidiga insatser, förebyggande arbete och kontinuerlig uppföljning både på individ- och gruppnivå för att minska sjukfrånvaron. Ett friskvårdsbidrag där medarbetare själva kan välja hälsofrämjande aktiviteter ska fortsätta erbjudas.

I syfte att öka sammanhållningen och stärka det förebyggande friskvårdsarbetet ska förvaltningen återuppta förvaltningsgemensamma arrangemang liknande Farstastafetten.

Kommunens incidentrapporteringssystem KIA ska användas och händelser ska analyseras och åtgärder ska tas fram för att förbättra arbetsmiljön genom förebygga risker i verksamheten.

En god arbetsmiljö erbjuder social och organisatorisk tydlighet med tydliga roller, mandat och befogenheter. Varje arbetsplats i förvaltningen ska ta fram mål för det systematiska arbetsmiljöarbetet som en del i att stävja den negativa utvecklingen av den psykosociala ohälsan. Förvaltningen ska arbeta med utbildningsinsatser och hälsofrämjande arbete. Skyddsronder i verksamheterna ska genomföras årligen eller så ofta behovet uppstår beroende

på situation och verksamhetens art. Åtgärder utifrån dokumentationen av skyddsronen ska vidtas och följas upp.

Förvaltningen ska analysera resultatet från den årliga medarbetarundersökningen och ta fram åtgärder tillsammans med personalen. Vi ska också analysera resultatet från befintliga och nya personalnyckeltal för att underbygga planering och beslut på alla nivåer i förvaltningen på ett bättre sätt. Löneöversynsprocessen med lönekriterier och rutiner för medarbetarsamtal ska fortsättas utvecklas för att skapa tydlighet.

Ofrivillig deltid ska arbetas bort och heltid ska vara norm där alla medarbetare som vill ska erbjudas heltid. Arbetet med att implementera heltid i förvaltningen fortsätter i alla berörda verksamheter.

Arbetsplatsen ska vara en fristad. Förvaltningen ska arbeta med aktiva åtgärder mot diskriminering och lika rättigheter och skyldigheter för alla medarbetare. Ingen ska utsättas för någon form av trakasserier som kränkande särbehandling, mobbning eller sexuella trakasserier. Förvaltningen arbetar strukturerat med att förebygga hot och våld i alla verksamheter och tillsammans med medarbetare och fackliga representanter utarbetas tydliga rutiner vid händelser av hot och våld.

Vid beslut, planering, förändringar och utförande av verksamheten ska det finnas ett jämställdhetsperspektiv där det är relevant. Jämställdhetsfrågan ska vara levande och aktualiseras i verksamheterna.

Förvaltningen fortsätter sitt utvecklingsarbete i enlighet med handlingsplanen för förbättrad arbetsmiljö för socialsekreterare, biståndshandläggare, barnskötare och förskollärare och arbetet inleds även för legitimerad personal inom hälso- och sjukvård.

Inom individ- och familjeomsorgens arbete kring socialsekreterare och biståndshandläggare kommer fokus att ligga på nya frågor som lyfts in i handlingsplanen, där arbete mot hot och våld ingår. En arbetsgrupp inom individ och familjeomsorgen ska även utarbeta en kompletterande intern samverkansrutin gällande hot och våld.

Inom förskolan fortsätter arbetet för en förbättrad arbetsmiljösituation för förskollärare och barnskötare genom uppföljning och utvärdering av de lokala handlingsplaner som enheterna formulerat. Som stöd i det arbetet finns en gemensam handlingsplan med stöddokument för de kommunala förskolorna i Farsta. Förskolan erbjuder tillsvidareanställda barnskötare utan utbildning en möjlighet att utbilda sig. Vi kartlägger och erbjuder också förstärkt utbildning i det svenska språket för medarbetare som vill.

För att identifiera områden för innovation och utveckling ska förvaltningen bejaka och tillvarata bra initiativ från medarbetare, medborgare och civilsamhället. Vi ska använda brukarinflytande och medborgardialog som verktyg för att utveckla verksamhet och stadsmiljöer. Under 2021 ska förvaltningen öka sin kompetens om kvantitativa metoder och digitala hjälpmedel vid medborgardialog.

I våra verksamheter ska vi skapa en kultur som välkomnar nytänkande och innovation. Vi ska också skapa arbetssätt för att ta emot förbättringsförslag och idéer.

Forskning och högre studier är viktigt för Stockholms framtida konkurrenskraft och framtidsvillkor. Förvaltningen ska samarbeta med högskolor, universitet och studenter för att

hitta nya lösningar på befintliga utmaningar i arbetet. Vi ska ta emot studenter under deras verksamhetsförlagda utbildning (VFU) för att bidra till studenternas steg in på arbetsmarknaden, stärka stadens framtida rekryteringsbehov och för att dra nytta av deras nytänkande. Uppföljning sker terminsvis genom det digitala enkätverktyget esMaker riktat till handledare och studenter för att utvärdera och utveckla det fortsatta arbetet.

Vi ska också delta i en forskningsstudie i samverkan med Karolinska institutet som ska undersöka föräldrastödsprogrammets effekt.

Förvaltningen ska förbättra sin planerings- och analysförmåga utifrån utvecklingen inom Farstas olika stadsdelar och årligen uppdatera lokala stadsdelsfakta.

Inom den öppna seniorverksamheten ska förvaltningen delta i ett pilotprojekt i samarbete med äldreförvaltningen och Folkuniversitetet – så kallad Shared reading. Det är ett sätt att pröva nya metoder för att minska ofrivillig ensamhet bland äldre och livslångt lärande. Ett annat pilotprojekt handlar om samarbeten med vårdcentraler. Vårdcentralerna ska lotsa seniorer som lider av ensamhet till våra öppna verksamheter. Äldreförvaltningen ska bidra med utvärdering. Dessa båda projekt avstannade 2020 till följd av pandemin, men hoppas kunna återtas 2021.

Förvaltningen arbetar med att förbättra och utveckla kvaliteten i alla verksamheter på ett systematiskt och strategiskt vis med hjälp av digitala enkätverktyg som till exempel esMaker. Socialtjänsten arbetar vidare med verksamhets- och kvalitetsutveckling utifrån kunskapsbaserade arbetssätt och metoder. Kunskap från forskning samlas systematiskt tillsammans med kunskap från invånare och återkoppling om hur socialtjänstens insatser fungerat. Medarbetare ska uppmuntras att omsätta goda idéer i konkreta verksamhetsförbättringar och ökad kostnadseffektivitet.

Förskolan i Farsta har som uppdrag att bidra till att utveckla barns digitala kompetens i meningen att förstå den digitalisering de möter i vardagen, ge dem förmåga att hantera den och kunna förhålla sig på ett ansvarsfullt sätt till den. Digitala verktyg är ett av många pedagogiska verktyg, och det är viktigt att förskolan använder dem på ett medvetet sätt som gynnar barnens lärande. Digital kompetens handlar om att förstå hur vi kan använda teknik och hantera vårt digitaliserade samhälle. Programmering lyfts gärna fram som en metod och är ett bra första steg för att göra barnen medvetna om att många saker i vår omgivning är programmerade, analogt såväl som digitalt.

Medarbetare och rektorer inom förskolan har utvecklat sin digitala kompetens och under kommande år kommer arbetet att fördjupas och utvecklas för att på bästa sätt vara ett naturligt stöd i arbetet. Gemensamma strukturer och modeller är till stöd för kvalitetsutvecklingen inom förskolan. Förskolan samarbetar med universitet och lärosäten och leder verksamhetsförlagad utbildning för ca 50 blivande förskollärare.

För att säkerställa regelefterlevnad inom upphandlingar och inköp genomförs informations- och utbildningsinsatser om gällande riktlinjer, rutiner och avtal. Arbetet med VINST (Verktyg för inköp i Stockholms stad) och kategoristyrning fortsätter. Vid upphandlingar används stadens nya plattform Kommers för korrekta, effektiva och digitala upphandlingar. Användandet av stadens gemensamma digitala verktyg inom inköpsprocessen säkerställs genom informations- och utbildningsinsatser och följs upp löpande. Verktygen underlättar för

beställare att välja rätt produkter och tjänster från upphandlade leverantörer. Detta bidrar till ökad avtalstrohet och otillåtna direktupphandlingar undviks.

Förvaltningen kommer under 2021 att utveckla arbetet med informationssäkerhet och dataskydd. En handlingsplan har tagits fram för att säkerställa att informationsklassningar görs enligt gällande lagar och riktlinjer, att väsentliga styr- och stöddokument finns tillgängliga och att chefer och medarbetare har grundläggande utbildning. Nämndens registerförteckning ska kvalitetsgranskas och uppdateras.

Vi ska också se över förvaltningens kris-, kommunikations- och beredskapsplaner på olika nivåer och revidera eller ta fram nya för att säkerställa att all verksamhet täcks.

I syfte att förbättra den interna kommunikationen och sammanhållningen inom förvaltningen ska vi utveckla interna nyhetsbrev och gemensamma digitala möten efter nämnd.

Nationella minoriteter

Förvaltningen ska arbeta för att tillgodose de nationella minoriteternas behov utifrån stadens riktlinjer och lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Förvaltningens samordnare planerar att ha en Finsk Mötesplats för finsktalande seniorer en gång i månaden och även ha ett fortsatt samarbete med Skarpnäck Enskede-Årsta- Vantör för att skapa gemensamma aktiviteter för våra nationella minoriteter. Förvaltningen har också inlett ett samarbete med en sverigefinsk barnförening för att skapa en mötesplats för finsktalande familjer, som vi hoppas kommer igång 2021.

Förvaltningens samordnare kommer också sprida ut information om de nationella minoriteterna till personal på Farsta stadsdelsförvaltning. Samarbetet med de romska föreningar som finns i förvaltningens lokaler fortsätter och även med stadsbiblioteket.

Förvaltningen planerar också att samarbeta med föreningen Tornedalningar i Stockholm och besöksgruppen ”Meänkaverit” (Meänvänner). Besöksgruppen är en väntjänst som består av volontärer som har en anknytning till Tornedalen.

Internationella sammanhang och samverkansytor

Förvaltningen ska under 2021 undersöka hur vi genom internationella samverkansytor kan få kunskap och dela erfarenheter som kan bidra till verksamhetsutveckling.

Inom socialtjänsten planerar man att besöka Stavangers Barneverntjänst som anses vara i framkant när det gäller våld i nära relationer och hur det påverkar barn. Ett studiebesök planeras också till ett av Oslos NAV-kontor för att lära sig mer om hur man kan arbeta med utredning och rehabiliterande insatser för klienter som lider av kroniskt trötthetssyndrom.

Förvaltningens arbete för att uppnå målen inom detta område bidrar också till flera av FN:s globala mål, främst mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 16 Fredliga och inkluderande samhällen samt mål 17 Genomförande och partnerskap.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	80	82	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	2 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	90 %	90%	År
 Andel upphandlingar där marknaddialog har genomförts	90 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Index Bra arbetsgivare	82	84	År
 Sjukfrånvaro	8,8 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	3,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska ansvara för förvaltningen av Esset med stöd av arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldrenämnden, överförmyndarnämnden och stadsdelsnämnderna	2021-01-01	2021-12-31
 Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldrenämnden, överförmyndarnämnden och stadsdelsnämnderna etablera en support- och förvaltningsorganisation för Esset för att från och med 2022 kunna leverera full support	2021-01-01	2021-12-31

Nämndmål:

Nämnden är en attraktiv arbetsgivare

Förväntat resultat

- Sjukfrånvaron minskar
- AMI ökar
- Medarbetare vet vad som förväntas av dem
- Förvaltningens verksamheter bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete
- Chefer har adekvat kompetens för uppdraget
- Personalomsättningen minskar
- Andel heltidsanställningar ökar

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolans medarbetare registrerar sina kompetenser i verktyget KOLL och rektorer använder det för att identifiera utbildnings- och rekryteringsbehov.	2021-01-01	2021-01-31
Förvaltningen ska arbeta systematiskt med att kunna erbjuda heltid för medarbetare	2018-01-01	2021-05-31

Nämndmål:

Nämndens verksamheter präglas av kvalitetsutveckling och innovation

Förväntat resultat

- Förvaltningen samarbetar med högskolor och universitet
- Förvaltningen utvecklar nya arbetssätt med hjälp av digital teknik
- Förvaltningen främjar och tar tillvara nya idéer
- Förvaltningen tar tillvara de möjligheter som utvecklingen av nya verksamhetssystem ger
- Förvaltningens förmåga att kommunicera ökar
- Avtalstroheten ökar

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla chefer och medarbetare genomför grundläggande e-utbildningar i informationssäkerhet och dataskydd/GDPR	2021-01-01	2021-07-31
Förvaltningen arbetar med den lokala handlingsplanen för grundläggande informationssäkerhet	2021-01-01	2021-11-30

Redovisning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktige tilldelar stadsdelsnämnderna en budget per verksamhetsområde enligt beslutat system för resursfördelning. Driftbudgeten fördelas till stadsdelsnämnden med hjälp av olika fördelningsnycklar. Det innebär att nämnden får resurser i relation till förväntat behov och inte utifrån faktiska kostnader.

Kommunfullmäktiges driftbudget för Farsta stadsdelsnämnd 2021 är netto 1 739,3 miljoner kronor. Jämfört med 2020 har budgeten ökat med 74,6 miljoner kronor. Ökningen beror främst på prestationsförändringar inom funktionsnedsättning och förskola, indexuppräknings av priser och volymökning inom äldreomsorg, höjd peng inom förskola, samt ökade kostnader för ekonomiskt bistånd. Utökad budget inom individ- och familjeomsorg, framförallt till barn och ungdom.

I driftbudget tilldelas inga medel för att finansiera nämnd- och förvaltningsadministration. Därför behöver dessa kostnader finansieras av övriga verksamheter och i nämndbudget 2020 har ett procentuellt avdrag gjorts från samtliga verksamhetsområden på liknande sätt som föregående år. Nedan följer förvaltningens förslag till budgetfördelning för 2021.

Budget 2021, mnkr	2021			2020		
	Kostnader VP 2021	Intäkter VP 2021	Netto VP 2021	Netto VP 2020	Beräknad slutgiltig budget 2020	Prognos 2020 (november)
Nämnd- och förvaltningsadministration	72,5	0,0	72,5	87,3	87,3	80,5
Individ- och familjeomsorg	254,9	61,2	193,7	174,2	175,4	167,9
<i>varav barn o ungdom</i>	<i>113,5</i>	<i>2,3</i>	<i>111,2</i>	<i>108,1</i>	<i>109,3</i>	<i>119,6</i>
<i>varav vuxna</i>	<i>32,8</i>	<i>1,6</i>	<i>31,2</i>	<i>32,8</i>	<i>32,8</i>	<i>30,3</i>

Budget 2021, mnkr	2021			2020		
varav flyktningmottagande	49,3	49,3	0,0	-15,0	-15,0	-28,7
varav socialpsykiatri	59,3	8,0	51,3	48,3	48,3	46,7
Stadsmiljöverksamhet	28,2	0,0	28,2	22,8	24,6	26,7
varav avskrivningar och internränta	9,4	0,0	9,4	9,8	10,9	10,9
Förskoleverksamhet	380,1	29,5	350,6	346,6	337,3	336,5
Äldreomsorg	715,2	93,7	621,5	595,1	602,8	607,5
Stöd och service, funktionsnedsättning	336,2	21,9	314,3	295,9	323,0	319,0
Barn, kultur och fritid	34,9	2,1	32,8	24,1	25,9	27,0
Arbetsmarknadsåtgärder	20,8	5,7	15,1	14,9	14,9	12,1
Ekonomiskt bistånd	111,4	3,0	108,4	105,0	105,0	105,0
varav handläggare	22,5	0,0	22,5	20,8	20,8	20,8
Övrig verksamhet	5,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,5
Total drift	1 959,2	217,1	1 742,1	1 665,9	1 696,2	1 682,7
varav omslutningsförändring	159,3	159,3				
varav budgetjustering	2,8	0,0	2,8	1,2	31,5	0,0

Stadsdelsnämndernas budgetar är fördelade utifrån förväntade behov. Om underskott uppkommer inom något verksamhetsområde är det nämndens ansvar att omfördela medel från andra verksamheter för att täcka underskott och uppnå en total budget i balans. I och med att budgeten fördelas genom fördelningsnycklar kan nämnden behöva omfördela resurser mellan olika verksamheter utifrån de lokala förutsättningar som råder. För 2021 innebär förslag till budget att omfördelning om 11 miljoner kronor sker från förskolan till barn och ungdom inom individ och familjeomsorg, stadsmiljö och barn, kultur och fritid.

Förvaltningen ser att med dessa fördelningar kommer ge förutsättningar för en budget i balans. Samtidigt ser förvaltningen att det är en stram budget som kommer kräva åtgärder inom flera verksamhetsområde för att nå en budget i balans. Inom äldreomsorgen finns idag en överkapacitet av platser på vård- och omsorgsboenden vilket innebär utmaningar för verksamheterna att hålla budget. Höga kostnader avseende persontransporter inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning innebär att åtgärder behöver vidtas för en budget i balans. Fritidsverksamheten har ett bättre resultat 2020 jämfört med 2019, men fortsatta åtgärder kommer att krävas för en budget i balans.

Stadsdelsnämnden har under de senaste åren tagit emot många nyanlända och har därmed också erhållit statsbidrag för ökade kostnader. Statsbidraget ges under två år och sedan utgår det, samtidigt som en stor del av kostnaderna kvarstår. En stor del av statsbidraget kommer att försvinna under 2021 och ett behov finns av att anpassa delar av verksamheten för att klara den minskade budget som detta innebär.

Nämnd och förvaltningsadministration

Tilldelad budget innehåller inte några särskilda resurser för att täcka kostnader för nämnd,

ledning och administrativt stöd. Det innebär att medel måste tas från respektive verksamhetsområde. I nämndens budget 2021 har 72,5 miljoner kronor omfördelats från övriga verksamheten. Minskningen i budgetram jämfört med föregående år beror på att delar av kostnader inom avdelning för stadsutveckling flyttat till verksamhetsområde stadsmiljö samt barn, kultur och fritid.

I nämnd- och förvaltningsadministration ingår förvaltningsgemensamma kostnader såsom IT-kostnader för centrala system, vissa lokalkostnader, övergripande personalomkostnader såsom friskvård samt facklig tid om totalt ca 38,1 miljoner kronor. Med de förvaltningsgemensamma kostnaderna borträknade motsvarar administrationen 2,0 procent av nämndens totala budget.

Individ- och familjeomsorg

Totalt uppgår budgeten för verksamhetsområdet till 193,7 miljoner kronor.

Barn och ungdom

Budgeten för barn och ungdomsinsatser, förebyggande och utredning uppgår sammanlagt till 111,2 miljoner kronor. Detta är en ökning totalt med 3,1 miljoner kronor jämfört med 2020. Inom budgeten finansieras också förvaltningens egen öppenvård.

Vuxen

Budgeten för vuxeninsatser uppgår till netto 31,2 miljoner kronor, vilket är en minskning om 1,6 miljoner kronor jämfört med 2020. Budgeten skall finansiera kostnader för såväl institutionsplaceringar, kontaktpersoner, särskilda boende och förvaltningens olika öppenvårdsinsatser för hemlösa och vuxna med beroende.

Socialpsykiatri

Budgeten för socialpsykiatri uppgår till netto 51,3 miljoner kronor, vilket är en ökning om 3,0 miljoner kronor jämfört med 2020. Anslaget ska finansiera individuella insatser inom området som bostad med särskild service, stödåtgärder, familjehem och HVB samt boendestöd, rehabilitering, sysselsättning och arbetsträning.

Inom budgeten finansieras också förvaltningens egen öppna verksamhet, EMMA träfflokal.

Flyktingmottagande

Verksamheten finansieras av intäkter som ges av flera statsbidrag, framförallt i form av generalschablon från Migrationsverket. Motsvarande kostnader finns inom ett flertal socialtjänstområden.

Utbetalning av generalschablon har minskat kraftigt under 2020 och prognos för 2021 visar en fortsatt minskning vilket innebär stort intäktsbortfall, samtidigt som förvaltningen inte ser en motsvarande minskning av kostnaderna.

Stadsmiljö

Budgeten för stadsmiljöverksamhet uppgår till 28,2 miljoner kronor. Budgeten ska finansiera kostnader för skötsel, underhåll och renhållning av parker, parkvägar och naturområden. Ökningen i budgetram jämfört med föregående år beror på att delar av kostnader inom avdelning för stadsutveckling flyttat till verksamhetsområdet.

Av budgeten är 9,4 miljoner kronor avsatta för kapitalkostnader, 9,1 miljoner kronor avseende

avskrivningar och 0,3 miljoner kronor avseende internränta.

Förskola

Budgeten för förskoleverksamheten 2021 uppgår till 350,6 miljoner kronor, vilket kan jämföras med 346,6 miljoner kronor för 2020. Budgeten baseras på antalet inskrivna barn vid avläsningen som gjordes i mars 2020, i vilken det var 2 466 barn inskrivna, varav 932 i åldern 1-3 år och 1 533 i åldern 4-5 år, samt ett barn i allmän förskola. Budgeten justeras under året utifrån faktiskt antal barn.

Förskoleschablonen har höjts med 1,5 procent jämfört med 2020. Pengen till förskoleenheterna motsvarar 80 procent av schablonen. Förskolepengen ska täcka alla kostnader utom lokalkostnader samt förvaltnings- och verksamhetsövergripande administration.

Medel för barn i behov av särskilt stöd, språkstöd och stöd baserat på socioekonomiska faktorer fördelas till förskolorna av stödenheten. Medlen fördelas genom individuella bedömningar, befolkningsstatistik och antal inskrivna barn.

Äldreomsorg

Nämndens budget för äldreomsorg har ökat med 26,4 miljoner kronor jämfört med budget 2020 och uppgår till 621,5 miljoner kronor för 2021. Ökningen beror på stora indexuppräknningen av priser, volymökningar samt riktade boendesatser inom äldreomsorgen. Ersättningen till utförare inom hemtjänsten höjs med 4,5 procent och den indexbaserade höjningen av ersättningsnivåerna till vård- och omsorgsboenden är 3,0 procent.

Med anledning av det rådande läget med covid-19-pandemin är det ett osäkert budgetläge för 2021. Antalet vårdplatser har minskat markant under 2020 vilket gör att äldreomsorgens beställarenhet sannolikt kommer göra ett överskott. Inom utförarenheterna finns en överkapacitet av vårdplatser samt behov av extrabemannning, vilket innebär svårigheter att hålla budget.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Budgeten för verksamhetsområdet uppgår till 314,3 miljoner för år 2021. Det innebär en ökning med 18,4 miljoner jämfört med år 2020. Ökningen beror på beslut om fler nivåbedömda LSS-insatser, ökad budgettilldelning för insatser enligt socialtjänstlagen samt kompensation för kommunfullmäktiges justerade prisnivåer.

Kommunfullmäktige har fastställt att schablon- och pengersättningen inom verksamhetsområdet räknas upp med 2,8 procent. Ett nytt ersättningssystem införs för särskilda redovisningar år 2021 och förvaltningen bevakar de ekonomiska konsekvenserna som det för med sig.

Nämnden tilldelas schablonersättning för sina nivåbedömda LSS-beslut i form av daglig verksamhet, boende med särskild service, korttidsvistelse och korttidstillsyn. Nämnden får dessutom ett rörligt anslag som ska täcka kostnader för personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken, och ett fast anslag för övriga insatser enligt socialtjänstlagen. Budgeten är preliminär och bygger på socialnämndens bedömningskanslis höstmätning 2020. Justering görs efter nya mätningar under våren och hösten 2021 samt med anledning av beslut om särskilda redovisningar. Slutlig budget fastställas i samband med tertialrapport 2.

Barn, kultur och fritid

Verksamhetens budget för 2021 uppgår till 32,8 miljoner kronor. Ökningen i budgetram jämfört med föregående år beror på att delar av kostnader inom avdelning för stadsutveckling flyttat till verksamhetsområdet. I denna budget ingår också stöd till föreningar om 0,5 miljoner kronor, vilket är samma belopp som för 2020.

Ekonomiskt bistånd

Nämndens anslag för ekonomiskt bistånd bygger på Swecos prognos av stadsdelens behov nästa år. Budgeten till 2021 uppgår till 108,4 miljoner kronor och har ökat med 3,4 miljoner kronor jämfört med 2020. Genomsnittskostnaden för utbetalt ekonomiskt bistånd under 2020 blir 7,2 miljoner kronor per månad.

Arbetsmarknadsåtgärder

Budgeten för arbetsmarknadsåtgärder har ökat med 0,2 miljoner kronor och uppgår 2021 till 15,1 miljoner kronor. Inom budgeten finansieras bland annat insatser som Stockholmsjobb och Feriejobb.

Övrig verksamhet

I budgeten ingår en förvaltningsgemensam reserv om 5 miljoner kronor för oförutsedda kostnader.

Investeringar

Investeringsbudgeten för 2021 är 19,7 miljoner kronor, varav 1,9 miljoner kronor är till maskiner och inventarier och 12,4 miljoner till stadsmiljöverksamhet som fördelats i stadens budget. I totalen ingår sökta klimatinvesteringar om 2,4 miljoner kronor, investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder om totalt 2,0 miljoner kronor, åtgärder för en biologisk mångfald om 0,3 miljoner kronor, åtgärder för Stockholm vid vattnet om 0,8 miljoner kronor samt 0,2 mnkr (del av ansökan om budgetjusteringar 0,9 mnkr) för god vattenstatus - åtgärdsprogram för god vattenstatus.

Investeringsbudget 2021, mnkr	VP 2021	VP 2020	Slutgiltig budget 2020	Prognos 2020 (oktober)
Investeringar	20,0	20,6	21,7	19,5
varav budgetjusteringar	5,7	6,3		
varav stadsmiljöverksamhet	12,4	12,4	19,8	18,9
varav inventarier och maskiner	1,9	1,9	1,9	0,6

Stadsmiljöverksamhet

Förvaltningen ska genomföra följande stadsmiljöinvesteringar 2021.

Stadsmiljöprojekt	VP 2021	Plan 2022	Plan 2023
Farsta gård, brygga	4,0	0,0	1,6

Stadsmiljöprojekt	VP 2021	Plan 2022	Plan 2023
Aktivitetspark Farstaången	2,2	6,2	4,6
Reinvesteringar och ev medborgarförslag	2,5		
Fastlagen	1,4		
Utegyms Gubbängsfältet	1,0		
Stockholm vid vatten, 50% egna medel	0,8		
Ny utrustning Semlan	0,5		
Nycklade medel		6,2	6,2
Summa stadsmiljöprojekt	12,4	12,4	12,4

Farsta gårds brygga ingår i det mångåriga projektet Farsta strandpark. Tillsammans med Farstaången utgör det så kallade stora projekt som genomförs tillsammans med trafikkontoret. Beslut om verksamhetsplan innebär en omfördelning mellan dessa två projekt i jämförelse med Underlag för budget 2021 med inriktning för 2022 och 2023 (den så kallade treåringen).

Reinvesteringar och eventuella medborgarförslag innebär upprustning av parkvägar och trappor samt ger utrymme för genomförande av eventuella medborgarförslag. Fastlagen är en park i Sköndal. Nämnden behandlade 2020 ett medborgarförslag om parken och gav förvaltningen i uppdrag att genomföra en medborgardialog hösten 2020. Utegyms på Gubbängsfältet är också ett medborgarförslag som nämnden biföll 2018.

Stockholm vid vatten avser medfinansiering till de projekt som nämnden ansöker om medel för, nämligen upprustning av en brygga i Sköndal samt ny dusch till Farsta strandsbadet. Ny utrustning Semlan avser ny lekutrustning i parkleken Semlan i Sköndal.

Nämndens beslut om verksamhetsplan innebär inriktningsbeslut för dessa projekt, bortsett från posten Reinvesteringar och eventuella medborgarförslag där separata inriktningsbeslut kommer att behöva tas.

Se även bilaga 1.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ej aktuellt

Resultatenheter

I verksamhetsplanen ska nämnden ange vilka enheter som ska vara resultatenheter.

Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat, både över- och underskott som uppkommer till följd av enhetens eget handlande, till följande år, dock maximalt 5 procent av enhetens bruttobudget för året. Resultatenheterna får ha ett överskott med maximalt 10 procent av enhetens bruttobudget under innevarande år. En förutsättning är att resultatenheten uppfyllt sina åtaganden.

För verksamhetsåret 2021 definierar Farsta stadsdelsnämnd sex enheter inom förskola som resultatenheter, se bilaga 1. Ingen förändring jämfört med 2020.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Budgetjusteringar

I kommunfullmäktiges budget finns inga extra resurser avsatta för nämndernas verksamheter under året. Nämnderna kan inte ansöka om budgetjusteringar för den löpande verksamheten. Budgetjusteringar kan enbart sökas för särskilda ändamål som anges i kommunfullmäktiges budget.

Nämnden ansöker om budgetjustering om 0,9 miljoner kronor för röjning av naturmark i stadsdelen för biologisk mångfald. Nämnden ansöker även om 0,3 miljoner kronor i investeringsmedel, till en fruktlund i stadsdelen, för biologisk mångfald.

Nämnden ansöker även om 0,9 miljoner kronor för åtgärdsprogram för god vattenstatus i sjön Magelungen. Av ansökan består 0,2 miljoner kronor investeringsmedel till bänkar och 0,7 miljoner kronor för vassröjning, skötselplan och övriga driftkostnader.

Vidare ansöker nämnden om 2,0 miljoner kronor investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder i form av utökad belysning vid lekplatsen Skallet samt avseende upprättande av hundrastgård i Sköndal.

Nämnden ansöker om 2,4 miljoner kronor klimatinvesteringsmedel avseende trädplantering, växtbäddar och elcyklar.

Nämnden ansöker om 0,8 miljoner kronor i investeringsmedel för två åtgärder för Stockholm vid vattnet. De två åtgärderna är en fast brygga och en flytbrygga samt iordningställande av sittplatser vid Drevvikens strandkant samt en ny dusch vid Farstastrandsbadet.

Nämnden ansöker om budgetjustering för giftfri förskola om 1,2 mnkr till inköp av nya inventarier som uppfyller strängare miljökrav.

Se även bilagorna 6-14.

Omslutningsförändringar

I kommunfullmäktiges budget redovisas normalt endast kostnader/intäkter för nämndernas egen verksamhet. Omslutningsförändringar till följd av köp och försäljning av tjänster mellan nämnder och externa parter är därmed inte redovisade i kommunfullmäktiges budget.

Nämnden ansöker om omslutningsförändringar om totalt 159,3 miljoner kronor enligt tabell nedan.

Omslutningsförändringarökade kostnader/intäkter för (mnkr)	Kostnader	Intäkter
Nämnd- och administration	0,0	0,0
Individ- och familjeomsorg	58,2	58,2
varav barn och ungdom	0,9	0,9
varav vuxen	0,0	0,0
varav flyktingmottagande	49,3	49,3
varav socialpsykiatri	8,0	8,0

Omslutningsförändringarökade kostnader/intäkter för (mnkr)	Kostnader	Intäkter
Stadsmiljöverksamhet	0,0	0,0
Förskoleverksamhet	3,5	3,5
Äldreomsorg	72,6	72,6
Funktionsnedsättning	19,8	19,8
Kultur och fritid	2,1	2,1
Arbetsmarknadsåtgärder	3,1	3,1
Ekonomiskt bistånd	0,0	0,0
Övrig verksamhet	0,0	0,0
Summa	159,3	159,3

Omslutningsförändringarna avser bland annat hyresintäkter, avgifter, försäljning av verksamhet till andra stadsdelar och kommuner samt intäkter från Migrationsverket avseende flyktingmottagande.

Medel för lokaländamål

En servicebostad planeras öppna under andra halvåret år 2021. Nämnden avser med anledning av detta söka beställarstöd samt medel för startkostnader i tertialrapport 1. Servicebostaden kommer att bestå av 12 lägenheter, varav 11 lägenheter är avsedda för brukare och en för personal. Verksamheten kommer att bedrivas i egen regi. Den huvudsakliga målgruppen är medborgare inom Farsta stadsdelsområde som behöver stöd i boendet. Upptagningsområdet kan dock vidgas till att innefatta hela Stockholms stad.

Övriga ekonomiska redovisningar

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Agenda 2030 antogs av FN:s generalförsamling 2015. Agendan sätter 17 globala mål som ska leda till en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling och möta samhällets största utmaningar. Målen är odelbara och hänger ihop på så vis att framgång inom ett målområde leder till framgång inom ett annat. Stockholms stad och stadsdelsnämnden har ansvar för att bidra. I stadens vision och budget finns hållbarhet enligt de globala målen tre dimensioner som ett tydligt integrerat uppdrag och flera av nämndens kärnverksamheter har direkt eller indirekt koppling till några av delmålen i agendan.

För att tydligt kunna integrera de globala målen i förvaltningens ordinarie arbete har vi påbörjat ett arbete med att utveckla vår förståelse och kompetens kring Agenda 2030. Vi har tillsammans med förvaltningens alla chefer identifierat vilka nämndmål som bidrar till vilka globala hållbarhetsmål, se bilaga. Vi har också identifierat vilka mål som i störst utsträckning berör oss och där nämndens verksamheter har bästa möjligheterna att bidra. De är Mål 3, Hälsa och välbefinnande; mål 5, Jämställdhet, och mål 10, Minskad ojämlikhet.

Förvaltningen kommer att arbeta vidare med att tydliggöra hur de olika verksamheterna bidrar till målen. Kompetensutveckling kommer att ges till chefer och medarbetare.

Systematiskt kvalitetsarbete

Förvaltningen arbetar strategiskt och proaktivt med att styra, leda och utveckla verksamheternas kvalitet och möta såväl invånarnas behov och förväntningar som chefers och medarbetares behov av tydliga processer, verktyg och arbetssätt. Det systematiska kvalitetsarbetet planeras genom att identifiera vilka väsentliga processer som ska prioriteras under året, hur de ska följas upp och vilka förebyggande åtgärder som verksamheterna ska arbeta med under året.

Det systematiska förbättringsarbetet ska fungera proaktivt. För att kunna säkerställa en god kvalitet och undvika att kvalitetsbrister uppstår måste systemet och organisationen kunna hantera signaler om risker och snabbt svara med åtgärder och processförbättringar. Förvaltningen kommer därför under 2021 att fortsätta arbetet med implementeringen av systematisk riskanalys, avvikelshantering, åtgärdsplanering och egenkontroll.

Under 2021 kommer förvaltningen att särskilt fokusera på dokumentation och säkring av processer för:

- lokalförsörjning
- klagomåls- och synpunktshantering
- informationssäkerhet och dataskydd

Rapporteringen och redovisningen av klagomål och synpunkter har förbättrats kontinuerligt och sker idag samordnat och strukturerat. Till följd av pandemin har dock arbetet med att utveckla en mer strategisk klagomåls- och synpunktshantering med fokus på analys och långsiktiga förbättringar försenats. Under 2021 kommer det arbetet att återupptas och förvaltningens chefer ska få stöd och utbildning i hur man gör strukturerade risk- och händelseanalyser och i att systematiskt använda risker och avvikelser i kvalitets- och verksamhetsplaneringen.

Tillgängliggörande och kvalitetssäkring av styr- och stöddokument fortsätter att vara en central del av förvaltningens systematiska förbättringsarbete. Under 2021 kommer äldreomsorgens dokumentstyrning att särskilt prioriteras och vi kommer att genomföra workshops med enheterna där rutiner, checklistor och blanketter inventeras och utvecklas.

Innovativ och utvecklande samverkan förutsätter att relationer både internt och externt präglas av tillit och respekt för varandras kompetens och goda vilja. Det gäller både relationerna mellan professionella organisationer och relationen mellan förvaltningen och invånarna i Farsta. Att utveckla medborgar- och brukarinflytande är ett sätt att ta tillvara Farstabornas kreativitet och kunskap.

Kvalitetsförbättring innebär att fel och brister åtgärdas, att risker förebyggs och att innovationer och utvecklingsarbete tas till vara och implementeras. En förutsättning för innovation och utveckling är att det ständiga förbättringsarbetet hålls aktuellt och i fokus. Verksamheter med etablerat systematiskt kvalitetsarbete har en stabil grund där nya arbetssätt kan introduceras och man vågar pröva nya idéer. Kvalitetsutmärkelsen är ett sätt för verksamheter att både förbättra sitt löpande kvalitetsarbete och utveckla sina arbetssätt, och

förvaltningen fortsätter att uppmuntra och stödja deltagande.

Övrigt